هراړخيزه اسلامي معلوماتي خپلواکه مهالنۍ مجله

درهمه ګټه مهالنۍ مجله

اسلامي لارښوونه

اسلامي لارښوونه

دثورمياشت ۱۳۸۹ هـ ش کال/جمادي الاولی ۱۴۳۱ هـ ق

تعليم الاسلام ولسي راډيو
94.60fm کندهار

تعليم الاسلام ولسي راډيو 94.60fm

د اعلاناتو لپاره ۰۷۸۶۷۸۶۴۳۴
په خپرونوکي دګډون لپاره ۰۷۰۷۰۰۵۷۵۷
د عمومي معلوماتو لپاره ۰۷۰۳۰۵۰۷۰۰

مجله Taleem-ul-islam@hotmail.com
راډيو Email:fm94.60@gmail.com

د نبوي مسجد اړوند معلومات په (۱۴) صفحه کي مه هېروئ

اسلامي لاربښوونه

تعليمي ، اصلاحي او خپلواکه مهالنۍ مجله

دتعليم الاسلام ولسي راډيو داداري لخوا

دوهمه ګڼه لومړی کال د ۱۳۸۹ هـ ش د ثور (غويي) مياشت چي ۱۴۳۱هـ ق جمادي الاولی دمياشتي سره سمون خوري

شمېره	سرليک	ليکوال \ ژباړن	مخ
۱	سرليکنه ... (د مېډيا اثر پر ټولنه)	شيخ الحديث مولوي محمد عمر خطابي	۱
۲	داولاد روزنه	مولوي صالح محمد عطشان	۳
۳	سيا ست داسلام په رڼاکي	عبدالودود هجران	۵
۴	د يوې خور دنوي ژوند قيصه	محمد اعظم ارغندابی	۶
۵	د ګناپرېښودلو اسانه طريقه	الحاج علي احمد عادل	8
٦	په اسلامي ټولنه کي د مدرسې رول	قاري صالح محمد مدثر	۹
۷	دحضرت صديق رضي الله عنه فضيلت اوسپېڅلتيا	احمد شاه امين	۱۰
۸	اسلام او ژور ناليزم	مولوي عبدالهادي حماد	۱۳
۹	نبوي صلی الله عليه وسلم مسجد	نويد احمد	۱۴
۱۰	د قرآنکريم هغه آياتونه چي يو ساينس پوه..	ننګيالی همت	۱٦
۱۱	انسان د څه لپاره پيدا دی	حافظ مولوي احمد سعيد	۱۷
۱۲	ستاسو د شرعي پوښتنو ځوابونه	شيخ الحديث مولوي محمد عمر خطابي	۱۸
۱۳	اعجاز اثر انګشت	نويسنده : داکتر محمد عارف "عرفان"	۲۵
۱۴	ستاسو په اند د تعليم الاسلام ولسي راډيو د خپرونو اوريدل څومره		۲٦

دامتياز خښتن او مسؤل مدير:
شيخ الحديث مولوي محمد عمر خطابي .

کتنپلاوی
مولوي عبدالهادي حماد
مولوي اختر محمد جهيد
قاري مطيع الله ذهين
استاد حبيب الله مجددی

کمپيوټري چاري: محمدنبي سلطاني
ډيزاينر: سميع الله عزيز

دلاسته راوړلو پتي
کندهار
۱: ميرويس قرطاسيه پلورنځی هرات بازار
۲: افغان کتاب پلورنځی احمدشاهي مارکيټ
۳ : کابل کتاب پلورنځی ارګ بازار
خوست .
۴ : غرغښت کتاب پلورنځی
جلال اباد
۵ : عبدالمجيد مومند کتاب پلورنځی مخابرات څلور لاري خالد ميلمستون ته نژدې.
کابل
٦: علامه حبيبي کتاب پلورنځی صدارت څلورلاري

د يوې ګڼې بيه ۲۵ پنځه ويشت افغانۍ

پتـــه : دتعليم الاسلام ولسي راډيو داستوډيم جنوب لوېديځ طرفته ، شپږمه ناحيه کندهار افغانستان .

اړيکـې :	ژوندي خپروني	معلومات	اعلانات
	۰۷۰۷۰۰۵۷۵۷	۰۷۰۳۰۵۰۷۰۰	۰۷۸٦۷۸٦۴۳۴

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/

د تعلیم الاسلام ولسي راډیو سهارنۍ او ماښامنۍ خپروني

(ساعتونه)	شنبه	یکشنبه	دوشنبه	سه‌شنبه	چهار شنبه
۵:30:AM	ورځنۍ وظیفه	ورځنۍ وظیفه	ورځنۍ وظیفه	ورځنۍ وظیفه	ورځنۍ وظیفه
٦:00:AM	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر
۷:00:AM	نبوي احادیث	نبوي احادیث	نبوي احادیث	نبوي احادیث	نبوي احادیث
۸:00:AM	فقهي معلومات	فقهي معلومات	فقهي معلومات	فقهي معلومات	فقهي معلومات
۹:00:AM	د هرکور مدرسه	د هرکور مدرسه	د هرکور مدرسه	د هرکور مدرسه	د هرکور مدرسه
۱۱:00:AM	د منبر آواز	د منبر آواز	د منبر آواز	د منبر آواز	د منبر آواز
۱۱:۳۰:AM	اصلاحي عام پیغامونه	اصلاحي عام پیغامونه	ا اصلاحي عام پیغامونه	اصلاحي عام پیغامونه	اصلاحي عام پیغامونه
۱۲:۳۰:AM	دلمونځو وختونه	دلمونځو وختونه	دلمونځو وختونه	دلمونځو وختونه	دلمونځو وختونه
PMدقیقې 1:15	د اوریدونکو سره لیده کاته	د اوریدونکو سره لیده کاته	د اوریدونکو سره لیده کاته	د اوریدونکو سره لیده کاته	د اوریدونکو سره لیده کاته
2:00:PM	نبوي ملغلري	نبوي ملغلري	نبوي ملغلري	نبوي ملغلري	نبوي ملغلري
3:00:PM	علمي مباحثې	علمي مباحثې	علمي مباحثې	علمي مباحثې	علمي مباحثې
4:00 PM	پوهنیزې خپروني	پوهنیزې خپروني	پوهنیزې خپروني	پوهنیزې خپروني	پوهنیزې خپروني
د مازدیګر او ماښام دلمونځو ترمنځ	څه‌دي لیدلي څه اوریدلي	څه‌دي لیدلي څه اوریدلي	څه‌دي لیدلي څه اوریدلي	څه‌دي لیدلي څه اوریدلي	څه‌دي لیدلي څه اوریدلي
د ماښام تراذان وروسته	فقهي معلومات	فقهي معلومات	فقهي معلومات	فقهي معلومات	فقهي معلومات
د ماخستن تراذان وروسته	منتخب احدیث	منتخب احدیث	منتخب احدیث	منتخب احدیث	منتخب احدیث
9:۰۰:PM	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر	ترجمه او تفسیر
۱۰:۰0:PM __ 11:PM	نبوي احادیث	نبوي احادیث	نبوي احادیث	نبوي احادیث	نبوي احادیث

د پنجشنبې د ورځې خپروني		د جمعې د ورځې خپروني	
۵:۳۰AM	مختلف قراء تونه	5:30:AM	مختلف قرائتونه
٦:AM	د هدایت ځلانده ستوري	٦:00:AM	زه ولي مسلمان سوم
۷:00:AM	شرعي پوښتني او د هغوی جوابونه	۷:00:AM	شرعي پوښتني او د هغوی جوابونه
۸:00AM	تېر ژوند ته کتنه (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)	۸:00:AM	د سبا هیلي (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)
10:00 AM	دغېږه اسلامي لاربنوونه مجله	10:00 AM	دغېږه اسلامي لاربنوونه مجله
10:۳۰ AM	دسپېڅلي لاري لارویان	10:۳۰ AM	د هدایت ځلانده ستوري
11:AM	ستاسو نظر او استدلال (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)	11:AM	د لیکونو ډالۍ
PMدقیقې 1:15	نبوي ملغلري	PMدقیقې 1:15	نبوي ملغلري
۲:۰۰:PM	اصلاحي بیان	۲:۰۰:PM	اصلاحي بیان
۳:۰۰:PM	زه ولي مسلمان سوم	۳:۰۰PM	دسپېڅلي لاري لارویان
4:00 PM	نبوي سیرت	4:00 PM	نبوي سیرت
۵:۰0:PM	نبوي ملغلري	۵:۰0:PM	نبوي ملغلري
د مازدیګر او ماښام دلمونځو ترمنځ	پیام منبر په دري ژبه	د مازدیګر تر لمانځه وروسته	څوشیبې د مدرسې څخه
دماښام او ماخستن د لمونځو ترمنځ	د علم په سیالۍ کې د جایزو ګټونکي (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)	دماښام او ماخستن د لمونځونو ترمنځ	تنکي فکرونه (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)
9:00:PM	دار القراء (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)	9:00:PM	ستاسو نظر او استدلال (د تلیفون پر کرښه په ژوندی بڼه)
PMدقیقې ۱۵:۱۰	شرعي پوښتني او د هغوی جوابونه	PMدقیقې ۱۵:۱۰	شرعي پوښتني او د هغوی جوابونه

سر لیکنه

بسم الله الرحمن الرحیم

د مېډیا اثر پر ټولنه

د رنو لوستونکو!

نن ورځ چې خلګ په خپلو ښارونو ، کلو او کورونو کي د نړۍ د ګوټ ګوټ د حالاتو او واقعاتو څخه سهار او ماښام خبرېږي همدا ټول میدیا (رسنۍ) دي چې خلګ په خبروي ، د دنیا په کنج او کنار کي چې څه پېښن سي د هغو تصویر او انځورونه ، په اخبارونو ، مجلو ، ویب پاڼو او د تلویزونو پر پردو ورته ښکاره کوي ، د هغو ږغونه د راډیوګانو او تلویزونو د لاري په اوروي او په لیکلي ډول يې په اخبارونو او مجلو کي په لولي .په عمومي ډول موږ مېډیا پر دوو ډولونو ویشلای سو چي یوه يې اسلامي مېډیا او بل يې د فسق میدیا ده البته دا وېش د مېډیا د چلونکو په مټ را منځ ته کیږي ځکه د مېډیا یو وسایل دي او بل يې چلونکي دي موږ د وسایلو له مخي مېډیا پر اسلامي مېډیا او د فسق پر مېډیا نه سو وېشلای ځکه په نړۍ کي چي هر ډول وسیلې ته وګورو د هغه څخه که ناجایزه کار اخیستل کیږي جایز کار هم ځني اخیستل کېدلای سي بلکي مېډیا د چلونکو د عقیدو ، افکارو ، سیاسي او داسي نورو ... لیوالتیاوو له کبله په خپل منځ کي وېشل کیږي . په نړۍ کي ډېر واقعات را منځ ته کیږي خو همدغو واقعاتو ته که ځیر سو په یوه مېډیا کي يې ډېر ښه انځور ورکړی وي واقعه يې ډېره مهمه او په ښه تفصیل سره بیان کړې وي خو بلي مېډیا ته چي وکتل سي په هغه مېډیا کي همدا واقعه ډېره بده انځور سوي وي او یا د پام وړ واقعه نه وي بلل سوې . په افغانستان کي ددې یو مثال داسي ورکولای سو چي ډېر ځلي داسي پېښه سوې ده چي د خارجي قوتونو له خوا د ولسي خلګو پر هستوګن ځایونو بمونه و اورول سي په لس ګونو ښځي ،ماشومان،او سپین ږیري خلک تر خاورو لاندي او شهیدان سي همدا واقعه د فسق د مېډیا لخوا کوم چي د همدغو جنګي جنایت کارانو هم ږغي او هم عقیده وي د برق د بریښنا په ډول د یو ځلي لپاره خپرېږي او واقعه وړه او بې اهمیته کړي چي د خلکو پام د جنایت کارانو و جنایت ته را وا نه وړي او د هغو په مقابله کي يې احساسات را ونه پارېږي خو کله چي د دوی یو نفر د یوې ډلي لخوا اختطاف سي نو بیا د همدا شخص بې ګناهي او د هغه د ښځي او اولادونو سره مرکې او د هغوی د پریشانۍ حالت د تلویزونو پر پردو او د راډیوګانو او مېډیا د لاري په ورځو، ورځو په مکرر ډول خپرېږي څو د همدا کس سره د خلکو خواخوږي را پیدا کړي او د تښتونکي فریق په مقابله کي د خلکو کرکه او نفرت او د هغوی په وړاندي يې د دښمنۍ احساسات را وپاروي . لنډه داچي د مېډیا چلونکو ته چي څه شي یا واقعه د دوی د عقیدې ، فکر ، مذهب او نورو لیوالتیاوو او ګټو له مخي ښه او مفید وي نو هغه د خپلي مېډیا د لاري ښه انځوروي او هڅه کوي چي د خلکو پام ور ته راواړوي او که کوم څه او پېښه د دوی د مذهب ، عقیدې ، فکر او ګټو خلاف او په ټکر کي وي نو بیا یو حسین ، ښکلی او زړه وړونکی واقعیت په دا ډول تور رنګ کي خپروي چي د میني او

محبت پر ځای د خلکو کر که او نفرت ترې پیدا کیږي .خلک چي څه ویني او څه اوري د هغه څخه متاثره کیږي یو شی چي خلکو ته ښه او ګټور معرفي کیږي د هماغه شي سره د خلکو مینه پیدا کیږي او د هغه د لاس ته راوړني هڅه کوي او کوم څه چي بیا بد او تاواني ورته معرفي کیږي د هغه څخه یې بیا نفرت او کرکه پیدا کیږي همدا لیده او اوریده دئ چي د اسلامي فطرت ماشوم د یهودي په کور کي سر سخته یهودي کوي او د نصرانی په کور کي نصراني ځني جوړوي او د هندو په کور کي هندو ځني جوړوي لکه چي پیغمبر ﷺ فرمایلي: عن أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قال قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا مِنْ مَوْلُودٍ إِلَّا يُولَدُ عَلَى الْفِطْرَةِ فَأَبَوَاهُ يُهَوِّدَانِهِ أَوْ يُنَصِّرَانِهِ أَوْ يُمَجِّسَانِهِ كَمَا تُنْتَجُ الْبَهِيمَةُ بَهِيمَةً جَمْعَاءَ هَلْ تُحِسُّونَ فِيهَا مِنْ جَدْعَاءَ (متفق علیه و اللفظ للبخاري) ژباړه ابوهریرة رضي الله عنه وایي رسول الله ﷺ .... فرمایلي دي: هر زیږیدونکی کوچنی پر اسلامي فطرت زیږي خو د هغه مور او پلار د هغه څخه یهودي ، نصراني یا د اور عبادت کونکی جوړ وي لکه څه ډول چي د څاروی څخه روغ رمټ حیوان وزیږي د هغه پزه او غوږونه هیڅ پرې نه وي یعني د زیږیدني وروسته یې غوږونه او پزه پرې کړل سي عیبي سي . مسلمانه وروره ! لکه څه ډول چي یو کوچنی ماشوم د خپل مور او پلار او د خپل کور د چاپیریال او ماحول څخه متاثره کیږي همدا ډول میډیا پر ټولنه باندي اثر لري د میډیا د لاري چي خلک څه اوري او څه ویني هغه یې پر زړه او ذهن اثر اچوي فرعون د بنواسرائیلو ازادي له منځه وړې وه هغوی یې د خپل قوم (قبطیانو) مریان او خادمان ګرځولي وه او په زرګونو ماشومان یې د دې ویري لکبله چي سلطنت یې ړنګ نه سي ور حلالول او د الله جل جلاله د رسول موسی علیه السلام مقابله یې کول خو بیا هم دا ټول جنایتونه فرعون ته عدالت او سم کارونه ښکاریدل نو ځکه یې خپلو نفرو ته ویل : ..... وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ (29 غافر) او زه مو ښیله سمي لاري څخه بل لور ته نه رهبري کوم . همدا د هر باطلي لاري د څښتن دریځ دئ چي خپل بد کړه وړه ښه ورته ښکاري خپل ظلم ته عدالت وایي او واقعیتونه د خپلو عقیدو او افکارو په هنداره کي انعکاس او بیا یې د میډیا د لاري تر نورو رسوي . په اخیر کي به ووایوو چي د کفري میډیا څخه د ټولني د خلکو په ځانګړي ډول د ځوانانو پرذهنونو دا ډول توري پردې غوړول کیږي چي بیا حق باطل او باطل به حق ورته ښکاري نو ځکه مو د ټولو مسلمانانو ورونو او خویندو څخه دا غوښتنه ده چي د فسق د میډیا د لیدو کاتو څخه ځانونه وژغوري او د اسلامي میډیا تر شا هر چیري چي وي د هر لوري څخه چي وي و دریږي او هم که وکولای سي خپلي قلمي ، ژبني او مالي همکاري ورسره وساتي او همدا اسلامي میډیا خپلي سترګي او غوږونه وګرځوي او د همدې لاري څخه حقایق ولولي ،وایې وري، ویې ویني، او ټولنه د کفري میډیا له اثر څخه خوندي وساتي.

ستاسو د کامیابۍ په هیله شیخ الحدیث مولوي محمد عمر خطابي

و السلام علیکم و رحمة الله و برکاته

داولاد روزنه

ليکوال :مولوي صالح محمد (عطشان)

نحمده ونصلي على رسوله الكريم اما بعد فاعوذ بالله من الشيطن الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَـٰٓئِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾. ژباړه:اي مؤمنانو!تاسو خپل ځانونه اوخپلي کورنۍ له داسي اوره وساتئ چي لوګی او دسونګ مواد يې خلګ او تيږي دي، پردې اور سختي او طاقتوري ملائکي مقرر سوي دي هغوی د الله جَلَّ جَلَالُهُ د هيڅ فرمان څخه سرغړونه نه کوي او هر امر يې پر ځای کوي.پوښتنه داده ايا يواځي خپل عبادت د نجات لپاره بسنه کوي؟ په همدغه ايت کي الله جَلَّ جَلَالُهُ فرمايلي دي چي خبره په يوازيتوب سره پاي ته نه رسيږي چي څوک يوازي په خپل عبادت مطمئن اوبې غمه سي بلکي اهل او عيال هم دجهنم داور څخه را ګرځول ضروري او اړين کار دئ. نن ورځ په ټولنه کي ډېر ترسترګو کيږي، چي يو څوک په خپله ديندار وي، دلمانځه پوره پالنه کوي، په اول صف کي دريږي،روژي نيسي، زکاة ادا کوي ،دا لله جَلَّ جَلَالُهُ په لار کي خپل مالونه صرفوي مګراهل او عيال ته چي يې وکتل سي دمځکي او اسمان په څېر تو پير سره لري داولاد سره يې نه دلمانځه فکر وي او نه د دين د فرائضو دپر ځاي کولو احساس ورسره وي اهل او عيال يې دګناهونو په سېلاب کي غوټه وي مګر دی په خپله په اول صف کي په پوره اطمينان سره ناست وي ، ښه توجه وکړئ! تر څه وخته چي انسان ته د ځان په څېر داهل او عيال دنجات فکر نه وي پيداسوی هغه نجا ت يافته نه سو ګڼلای ، او انسان په داسي ويلو سره ځان ته نجات نه سي ورکولاي چي هر سړی دخپل عمل مالک دئ که اولاد وبل طرف ته روان وي نو زه څه وکړم؟ ځکه چي اولاد دبدو څخه را ګرځول د هر کس د فرائضو په سلسله کي داخل دي که چيري څوک دخپل اولاد په لار ښونه کي کوتاهي وکړي په اخرت کي به يې مؤاخذه او ګرفت حتماً کيږي. ځيني خلګ وايې : زامنوته مي غاړي خلاصي کړې دايوه تېر وتنه ده په مخکني ايت کي الله جَلَّ جَلَالُهُ فرمايې: چي اې ايمانداره وګړو! تاسي خپل ځان اوکورنۍ دجهنم داوره څخه وساتئ په حقيقت کي په دې اية کريمه کي د يو بې ځايه عذر اوبهانې جواب هم دئ هغه دا چي نن ورځ يې ډېر انسانان وړاندي کوي کله چي چاته وويل سي چي خپل اولاد ته ديني تعليم ورزده کړه او څه ددين خبري وروښيه او ددين پر لاريې برابر کړه او دګناهونو څخه يې وژغوره ددې په جواب کي ځني کسان داسي وايې، چي ما خپل اولاد ته هدايت او لارښوونه کړېده او ډېر کوښښ مي وکړی مګر ماحول او چاپېريال خراب دئ چي هر څه چي يې مستقيمي لاري ته را بولم زماخبره نه مني د بدو خلګوسره د کښېنستلو په وجه نه سميږي زه يې يوې لاري ته را بولم دی بله لاره اختياروي اوس نودده عمل دده سره او زما عمل زما سره دئ زه څه وکړم او په دليل کي داهم وايې چي د حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَام زوي کافر وو او نوح عَلَيْهِ السَّلَام د طوفانه څخه نجات نه سو ورکولای همدا ډول ماهم ډېر کوښښ وکړی او ډېر مي خپل اولاد سمي لار ته راو بلئ مګر دی يې نه مني اخر زه څه وکړم؟ ايت ته که پام وکړو د اولاد داصلاح لپاره همدومره کول اوبيا لاس تر زني کښېنستل دا يوه تشه بهانه ده ځکه په ايت کي د اور لفظ ذکرسوئ دئ او دې طرفته يې اشاره کړې ده چي موراو پلار به د خپل اولادو مستقيمي لاري ته درا وستولو په اړه دومره کوښښ کوي لکه څنګه چي دوئ په دنيا کښي کو ښښ کوي چي خپل ګران اولاد اور خو لاڅه يوازني تکليف ته يې هم نه پريږدي. فرض يې کړئ که يو لوئ اور تيار سوی وي او په غړمبهار وي او د دې اور په اړه يقيني وي که څوک ور داخل سي هلا کيږي ژوندی نه پاته کيږي اوس نو که يو بې عقل ماشوم دغه اور خوش منظره او خوبصورته وګڼي او دهغه وطرفته وررروان وي مور اوپلار به يې په دغه وخت کي څه کوي؟ ايا د ليري څخه ارام کښېني او نصيحت ورته شروع کوي چي اې زويه! اور ته مه ننوځه او دا اور ډېر خطر ناکه دئ که ور ننوزې وبه سوځل سې او مړ به سې ،ايا يو مور او پلار به يوازې په دغه وخت کي په ژبني نصيحت بسنه وکړي او دنصيحت او هدايت باوجود که اولاد همدغه اور ته ورسي وسوځول سې په خالي نصيحت کولو سره دئ خلاص ګڼل کېدلاي سي چي ما خپل اولاد پوه کړی او خپل فرض مي پای ته ورساوه او هغه ونه منله پخپله خوښه يې داور لار ځانته غوره کړه په دنيا کي به هيڅ مور او پلار داسي ونکړي که ريښتيني مور او پلار خپل اولاد دهلا ک کوونکي اور و خواته روان ووينې خوب خوراک او ژوندون به پر حرام وي تر هغه وخته پوري چي خپل اولاد يې په غېږ کي نه وي را پورته کړی او له دې هلاک کوونکي اور څخه يې نجات نه وي ورکړی.الله جَلَّ جَلَالُهُ فر مايې:کله چي تاسو خپل اولاد ته ددنياوي اور څخه د ژغورلو په لار کي په ژبني لارښوونه بسنه نه کوئ نو د جهنم هغه اور چي اندازه او تصوريې په دنيا کي نه سي کېدلای دهغه څخه د

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/

ساتلو په لاره کي څنګه يواځي په ژبني هدايت او لار ښونه اکتفاء کوي او کوم انسانان چي دحضرت نوح علیه السلام دزوی مثال په دليل کي وړاندي کوي هغه ځکه بېځايه دئ چي نوح علیه السلام خپل زوی ته تقريبا نهه سوه کاله هدايت او لار ښونه وکړه د دې با وجود هغه سمه لار غوره نه کړه ايا دنهو سوو کلونو وروسته به پر نوح علیه السلام کومه مؤاخذه او مسئوليت پاتي وي لکن زموږ حال د افسوس دئ چي په يو ځل يا دوه ځله لار ښوونه کولو سره موږ بسنه کوو او بيا وايو، چي موږ خپله ذمه واري پای ته ورسول نن ورځ زموږ په ټولنه او معاشره کي داولاد په اړه دهر څه فکر موجود دئ چي ښه دنيوي تعليم ورکړي يا ښه کاسب او کمال داره سي خوراک اوڅښاک يې برابر سي او داغوستلو سامان الات يې برابر سي او ښه موټر او موټر سايکل ورته مهيا سي الغرض دهرڅه دسمولو فکر سته مګر ددين فکر نسته زموږ په ټولنه کي داسي وګړي ډېر تر سترګو کيږي چي وايې زوی مي ډېر کمال داره ښه مقام او رتبه لري او ښه شتمن او بډايه دئ مګر لږ څه بې دينه دئ نور يې هرڅه کار برابر دئ اوس تاسي فکرو کړئ چي دا صاحب دخپل زوی په اړه وايې زوی مي عزتمن او هرڅه يې سم دي يواځي بې دينه دئ دغه دين داري داسي زائد کار او وظيفه ګڼي چي هيڅ اهميت نه ورکوي سره ددې چي نوموړی پلار خپل ځان متقي او د ين داره هم ګڼي دا يو حقيقت دئ څوک چي ديانت او تقوی ونلري اصلا هغه هلاک او برباد دئ هر څه يې خراب دي هغه مشهوره خبره ده چي يو څوک مريض و بالاخره نبض يې ودرېدئ دوستانو يې شفاخانې ته راوړي رنځ پوهانو (ډاکټرانو) وويل چي دا کس انتقال کړئ او مړ دئ يو دوست يې وويل چي ندئ مړ ځکه دبدن غړي يې صحيح او سالم دي صرف او صرف ساه يې وتلې ده ډاکټرانو ورته وويل: چي دغړو سم والي يې څه فايده کوي همدغه مرګ دئ چي روح او ساه يې ووځي نن ورځ زموږ په ټولنه کي هم داسي ويل کيږ ي چي فلاني کس صرف بې ديني لري نور يې هرڅه سم دي دالله تعالی يو سنت کړنه په يو مقدس حديث کي بيان سوې ده کوم څوک چي د يو چا د راضي کولو لپاره الله جل جلاله ناراض کړي الله جل جلاله به هغه شخص د ده پر سر مسلط کړي تاسو تجربه وکړي نن ورځ زموږ دغه صورت حال دئ چي دخپل اولاد دراضي کولو او هوسايني لپاره دنيوي کوښښونه کوو او وايو چي اولاد مي رتبه او عزت پيدا کړي شپه اوورځ په دنيوي کار و بار بوخت وي او داولاد دابدي ژوندانه دسمون هيڅ فکر ورسره نه وي او هيڅ يې د دينداری او ديني تعليم په اړه فکر نه کوي په داسي کړنه سره الله جل جلاله ځني ناراضه سي اخر دغه اولاد دمور او پلار نافرماني پيل کړي او ددوی پر سر مسلط سي او دمور او پلار لپاره يو عذاب جوړ سي لامل يې دادئ چي مور اوپلار داسي کړي وه چي په خپل اولاد يې سر نه ګرځاوه دنيوي ګټې يې په کولې ديني تعليم يې نه په کاوه او سمي لاري ته يې لارښونه نه ورته کول دصالحانو خلګو په ناسته پاسته يې نه امر کاوه او د لمانځه او عبادت لاريې نه ورته بيانوله پر دغه برسېره يې دعريانۍ او فحاشۍ چاپېريال ورته جوړ کړي و هر څه چي به يې غوښتل هغه ورته اماده وه او د نفساني او شيطاني غوښتنو لاري يې ورته تياري کړي وې د دې ټولو کړنو او بې پرواهيو پايله دا سوه چي نن ورځ د اولادونو څخه ډېر پلرونه ناراضه دي دمور او پلار نافرمانۍ شروع ده خپل اولادونه يې هيڅ پروا نه کوي اطاعت يې د سره هيڅ نه پېژني نن ورځ والدين ناست دي ژاړي چي زموږ فکر و اولاد به مو عزتمن سي او موږ به په هوسا اوارام سو دا څه وسوه چي خپل اولاد مورپلار ته بلاسوه.دغسي مو کړي همداسي به درسره کيږي يو محقق فرمايلي دي.

اندرون دریا تختہ بندم کردۂ　　　بازمی گوئی کہ دامن ترمکن ہوشیار باش

يعني اول دي زما لاس او پښې راوتړلې او په درياب کي دي لاهو کړم او بيا راته وايې چي هو ښيار اوسه لمن دي لنده نه کړې .که تا اول په خپل اولاد ديني تعليم کړی وای او دمستقيمي لاري هدايت دي ورته کړی وای ولي به يې انجام داسي ويجاړ او خراب وای اولاد که پر مستقيمه لاره برابر سي د دنيا د خوشحاليو تر څنګ دايوه صدقه جاريه هم ده چي مور او پلار ته به يې ثواب ترمرګ وروسته ورسيږي لکه چي د پيغمبر اسلام صلی الله علیه وسلم ارشاد دئ :کوم څوک چي د دنيا څخه کوچ وکړي ددرو عملونو پرته يې نور ټول عملونه قطع کيږي يو ديني علم چي دهغه څخه خلګ ګټه او فايده اخلي دمثال په ډول يو عالم تصنيف وکړي يو کتاب جوړ کړي او خلګ دهغه څخه فايده اخلي يا څوک شاګردان تر شا پرېږدي او خلګ دهغه څخه ديني زده کړه کوي . دوهم يو څوک چي صدقه جاريه لکه مسجد، مدرسه ، پل ، شفاخانه ياکوم بل شی د خلکو د فايدې لپاره جوړ کړي اوخلګ دده ترمرګ وروسته فايده تري اخلي .دريم: يو څوک چي صالح اولاد تر شا پرېږدي او هغوئ دعا ورته کوي ثوابونه يې مور او پلار ته وررسيږي.

سياست د اسلام په رڼاکي

ليکوال عبدالودود هجران

د عربي ژبي د سياست کلمه د انګليسي د (Politic) د کليمې د معناسره ورته والی نه لري بلکي د عربي ژبي د سياست کلمه هر اړخيزه مفهوم لري لکه د نفس اصلاح کول ، کورنی سياست ، تعزيري سياست ، او ټول اصلاحي کارونه د همدې کلمې په مفهوم کي شامل دي خو د انګليسي ژبي (Politic) کلمه يوازي د ملکي ، ملي او حکومتي سياست لپاره کارول کيږي ، چي په عربي ژبه کي يې مرادفه کلمه السياسة المدينة ده . Politicيوه يوناني کلمه ده، چي د پوليس څخه اخيستل سوې ده او معنا يې ښاري حکومت دی. د سياست لغوي معنا : سياست د امارت په وزن د ساس يسوس څخه د قال يقول په وزن د مصدر صيغه ده، د نومورې فعل مصدر د سوس قول په وزن هم راتللای سي اسلامي پوهان د سياست د پېژندني په هکله په دې نظر دي : علامه ابن خلدون رحمة الله عليه د سياست په باره کي داسي وايي :(فالسياسة والملک هی کفالة للخلق و خلافة الله فی العبادلتنفيذ احکامه فيهم)سياست او حکومت د بندګانو د ساتني او د هغوی د ګټو د ساتني او کفالت او په بشري ټولنه کي د الله جل جلاله د احکامو د پلي کولو د پاره د الله جل جلاله نيابت او استازيتوب دئ. شاه ولی الله محدث دهلوی رحمة الله عليه دا ډول فرمايلي دي چي: (وهی الحکمة الباحثة عن کيفية ربط الواقع بين اهل المدينة) سياست او حکومت د هغه فن نوم دئ چي د يوه هيواد د وګړو تر منځ د ټولنيزو اړيکو د کيفيت څخه بحث کوي . او يو بل عالم او د اسلامي چارو کارپوه راغب اصفهاني رحمة الله عليه د سياست په پېژندنه کي درې شيان راښيي : عمارة الارض (د ځمکي آبادول او د هغې پرمختګ او جوړول) ، تنفيذ احکام الله (د الله جل جلاله حکمونو جاري کول) ، مکارم الشريعة (د ښو اخلاقو خوښول) د فقهاؤ له نظره د سياست روښانه مفهوم د اصلاحي تدبيرونوخوښول او کسبول ، د حکومت نظم او غوره چاري پر مخ بيول دي . ابن عابدين رحمة الله عليه وايي :وهذا تعريف للسياسة العامة الصادقة على جميع ما شرعه الله تعالى لعباده من الاحکام الشريعة ژباړه :د سياست د غه تعريف پرهغو ټولو چارو اوتدبرونوباندي صادقيږي چي الله جل جلاله خپلو بندګانو د اصلاح لپاره مشروع کړي دي . ابن نجيم رحمة الله عليه هم د سياست په اړه په همدې نظر دی،خو د فقهي په کتابونو کي د سياست کلمه په عمومي ډول د (تعزيري سزاګانو) د پاره کارول سوې ده ، هغه چي د قرآن او سنت د ښکاره نصوصو څخه په ډاګه سوي نه وي ، خو د شرعي قواعدو مطابق وي او مقصد يې د ټوليز مصلحت مراعت او د فساد له منځه وړل وي . سياست هغو تدبيرونو ته ويل کيږي چي د هغو په واسطه د ټولنيزو ګټو او مصالحو ساتنه وسي ، او د جرايمو د سزا څخه موخه هم د مجرمينو اصلاح او د خلکو د مال ، ځان ،عزت ،او ابرو ساتنه ده ، همدا لامل دئ چي د سياست د لغوي معنا مفهوم پر دغو سزاګانو باندي تحقق پيدا کوي . حدود څه شي دي ؟حدود هغو سزاګانو ته ويل کيږي چي د قرآنکريم د ښکاره آياتونو او يا هم د صحابه رضي الله عنهم د اجماع څخه ثابت او ټاکل سوي وي لکه : د زنا ، غلا ، قطع الطريق ، شرابو چيښلو قذف حد ....دلته زموږ موضوع د سياست اړخونه دي نو ځکه مو پورته توکي وليکل،چي په سياست پوري اړه لري .پورتني تعريفونه په نظري سياست او علمي سياست پوري اړه لري خو د عملي سياست بنسټ پر سياسي تجربو ايښودل سوی دئ ، د سياسي مفکر او سياسي قائد تر منځ توپير همدومره دئ لکه د علم او عمل تر منځ او يا هم د فکر او تجربې تر منځ ځکه:چي يوازي د سياست د فلسفې په زده کړي يو شخص سياسي مشر نه ګرځي .يو ځوک د انجنيرۍ د فاکولتې د پای ته رسولو او يا د انجنيرۍ د کتابونو په لوستلو سره پوره انجنير نه سي جوړېدلای تر څو:چي د پراکتيک دوره تر سره نه کړي او يا هم د نورو ماهرو انجنيرانو لخوا په عملي ډول ونه روزل سي . نو په دې اساس د انساني ټولني د پرمخ بيولو فلسفه او د حکومت دارۍ په اصولو او قواعدو پوهېدلو باندي شخص سياست پوه (Political scientis) او فروفيسور خو جوړېږي ، مګر سياسي لارښود او د نظام بشپړ چلوونکی نه سي کېدلای تر هغه وخته چي په عملي توګه سياسي تجربه تر لاسه نه کړي او د سياست په ميدان کي رول ونه لوبوي.

. ماخذونه :۱-المنجد ۳۶۲ مخ د سوس ماده . ۲-د اسلامي حکومت نظام ۲۰۰ مخ د مولانا حامد الانصارى ليکنه ۱۹۵۶ عيسوي کال د هندوستان ډهلي چاپ . ۳-مجموعه شامي ۳ ټوک ۲۰۴ مخ-بحر الرايق ۵ ټوک ۱۱ مخ ۴-مدخل الى علم السياسة د ډاکټر جمال الاتاسي ۷ مخ د دمشق چاپ ۵-اسلامي سياست د مولانا ګوهر رحمن ۱۴ مخ پېښور چاپ ۱۳۸۳

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/

د یوې خور د نوي ژوند قیصه

ژباړن : محمد اعظم ارغندابی

زما عمر د څليرويشتو کلونو دئ.زمااړیکي د کمبوډیا د یوې چیني کورنۍ سره دئ چي ۲۰ کاله وړاندي د کمبوډیا څخه فرانسې ته کډه او هلته ځای پر ځای سوې وم.زما د مور او د پلار تعلق د بودا د مذهب سره و، لیکن تعلق یې فقط رواجي و ، هغوي به کله کله د بودها د یوڅو ډبرو په وړاندي څه عبادات کاوه او بس،ما په دې اړوند د دوی څخه سوالونه کول هغوی به جواب نه راکاوه،هغوی پر عقلي بنیاد زما د قانع کولو کوښښ هیڅکله نه دئ کړی،د عقیدو او رواجونو له لحاظه فرانسه پر مختلفو رواجونو یوه مشتمله ټولنه ده، د مذهب د لحاظه د عوامو اکثریت یې کاتولیک عیسویان دي، لیکن پر ټولنه باندي یې د یهودانو او کمونستانو اثر ډېر زیات ژور دئ او دا خبره هم حقیقت ده چي اسلام یې دوهم غټ مذهب دئ، د ابتدائي اباديدو په وخت کي د مراکش، الجزایر، تونس، او منځنۍ افریقا څخه په سل ګونو مسلمانان دلته را کډه سول او اوس ددوی د اولادونو ډېر زیات تعداد دلته موجود دي، داسي پروپاګندې خپرېږي چي دغو مسلمانانو دلته داسي ډلي منظمي کړي دي چي کله ،کله د بم چاودني کوي او د ترهګر ی چاپېریال منځ ته راوړي.د فرانسې مقامي اوسېدونکي پر همدې بنیاد د اسلام یادونه د ویري او نفرت په ګډ احساس سره کوي،لنډه دا چي ما د اروپا د داسي نسل په منځ کي خپل د شعور ستړګي خلاصي کړې چي د مذهب د ټولو ارزښتونو څخه متنفر او بېزاره وو، د مکملي ازادۍ غوښتونکي وه ، د کوچني او غټ ټولنیز روایتونو په بر بادولو کي ځنډ نه کاوه، په مکتب او پوهنتون کي زما همصنفیان د ډول ، ډول نژادونو څخه وه،د کمبوډیا څخه تر الجزایر پوري، موږ د یوه اوبل د عقیدو څخه بې تفاوته و،په دې ماحول کي مذهب یو بې کاره او د هغه په اړه کومه خبره کول یوه بې عقلي ګڼل کیږي، تاسو ته ځرګنده سوه چي زماروزنه په څنګه چاپېریال کي سوی ده.زه د یوه مذهب هم قائله نه وم او د اسلام په اړ ه خو زما فکر ډېر منفي و چي په ټوله اروپا خصوصا په فرانسه کي د اسلام د هر اړخ د بدنامولو کوښښ کېدئ،څنګه چي مي شعور او عقل پخېدئ، ما به اکثره په یوازیتوب کي غور او فکر کوی چي په کائناتو کي یو لوي طاقت موجود دئ، کائنات او د دې نړۍ حیرانونکی نظام پخپله منځ ته نه دئ راغلی،دا لمر، سپوږمۍ، ډول ،ډول فصلونه،سمندرونه،غرونه او بې شمېره مخلوقات، بېله خالق څخه هیڅ امکان نه لري،د قدرت په نظام کي داسي هما اهنګي او د اټوم څخه تر ستورو پوري هر څه داسي پر خپل مقام باندي په عظیمه توګه جریان لري چي پر ته د خالق څخه یې د وجود فکر کول بې عقلي ده،پر همدې بنیاد زه د یوه ستر طاقت د وجود لېواله وم لیکن د یوه مذهب فکر کول یوه ډېره لیري خبره وه. زه دا خبره خپله نیک بختي بولم چي د لوړ تعلیم لپاره ما په یوه داسي پوهنتون کي داخله واخستل چي د کور څخه لیري او هلته د مسلمانانو شاګردانو شمېر زیات و،له دې کبله چي زما فکر د مسلمانانو اړوند مثبت نه و نو ما په ابتدا کي خپل عافیت د مسلمانانو څخه په لیري پاتي کېدو کي لیدئ،لیکن ما دا خبره محسوسه کړل چي ددوی اکثریت د اروپائي زده کونکو په مقابل کي ډېر باوقاره او عزتمند و، د اسلام د نه غوښتلو سره سره زما په زړه کي د اسلام سره د میني عنصر پیدا سو،معلومات راته وسو چي زما خداي جَلَّ جَلَالُهُ موجود دئ، واحد دئ او په خپلو صفتونو کي بې مثاله دئ،راته معلومه سوه چي د اسلام دوې معناوي دي، د خداي پاک مکمل اطاعت ، امن او عافیت،او مسلمان په اصطلاح کي هغه کس ته ویل کیږي،چي د خداي پاک و رضا ته ځان تسلیم کړي.ددغو مسلمانو ځوانانو څخه چي مي کله دا واوریدل ډیره حیرانه سوم چي اسلام ښځي ته څومره مقام ورکړی او څومره یې نازولې ده.ماته ځرګنده سوه چي د یهودیت، عیسویت او بودا مذهب په پرتله د اسلام یوه ښوونه هم د عقل او فهم په خلاف نه ده. د مسلمانو هم صنفیانو د تحریک له کبله مي د اسلام د مذهب مطالعه شروع کړه او په همدې وخت کي د فرانسې د یوه سرجن او ساینس دان موریس بوکایې کتاب قران او ساینس ډېره متاثره کړم،او دا معلومات راته وسو چي د ساینس او کائناتو په اړه انجیل کومي ځرګندوني کړي دي هغه ټوله غلطي دي او غلطي ثابتي سوي دي، لیکن پر بل اړخ بیا قرآن چي کومي فیصلې او رایې ورکړي دي هغه ټوله رښتیني ثابتي سوي دي. زما عقل او فکر یو منل سوی استدلال قانع

کوي،زه د عقل او دليل پر خلاف هيڅ خبره نه قبلوم،خوشبختانه د قرآن په هکله د ساينس څېړونو زه ډېره زياته اغېزمنه کړم،لکه څنګه چي لمر او سپوږمۍ په خپل مدار کي ګرځي،په سمندرونو کي څنګه د خوږو او تروو اوبو تر منځ پرده وي، او لکه څنګه چي په دنيا کي هيڅ شی بغير د اوبو څخه ژوند نه کوي، و جعلنا من الماء کل شي ء حي، لکه څنګه چي دغه حقيقتونه په قرآن کي ذکرسوي دي، ددې څخه ثابتيږي چي قرآن د انسان تخليق نه دئ.دا د خداي کلام دئ او د هر اعتبار څخه ابدي حيثيت لري. بيا ما د قرآن عظيم الشان يوه فرانسوی ترجمه تر لاسه کړه او د هغه په لوستلو مي شروع وکړه،په شروع کي مي ځيني خبري و نه فهمولې او زه يو څه فکر جنه هم سوم،د مثال په ډول چي په جنت کي خدای پاک نارينه وو ته حوري ورکوي،بيا ما ډيري دعاوي وکړی چي خدای پاک زما ذهن خلاص کړي،او د خپلو مسلمانو ملګرو څخه به مي هم سوالونه کول،په نتيجه کي زما په فکر کي ټوله سوالونه حل سوه او په دې باوري سوم چي قرآن عظيم الشان په مادي او روحاني لحاظ د بني آدم رهنمائي کوي.د قرآن عظيم الشان څخه ما ته د حضرت عيسی عليه السلام صحيح پيژندنه وسوه،او دا مي يقين سو چي هغه يو تاريخي ارزښت درلودئ.ليکن انجيل چي د دې پاکي هستيٰ اړوند کوم د تهمت جال غوړولی دئ،په هغه سره ددهٔ شخصيت په شکونو کي لويدلی دئ،د قرآن د مطالعي څخه راته معلومه سوه چي د عيسويت ټولي عقيدې بې بنياده دي، د عقل څخه خلاف دي او هيڅ تاريخي حيثيت نه لري،په دغه ضمن کي ما د حضرت محمد ﷺ د مقدس ژوند مطالعه شروع کړه او د هغه څخه ډېره زياته اغېزمنه سوم، راته معلومه سوه چي د اروپا مذهبي علماو او تاريخ پوهانو د محمد ﷺ په اړه څومره درواغ ويلي او د څومره بهتان څخه يې کار اخيستی دئ، د محمد ﷺ ژوند خو بې حده ډېر زيات پاک و او په هر لحاظ د انسانيت لپاره يوه عظيمه نمونه ده. په دغه ډول په اسلام کي زما معلومات زياتېدل،او شکونه مي ليري کېدل او يقين مي پخېدئ،ماته په ښه ډول معلومه سوه چي اسلام پخپله په خپلو ښوونو کي په مکمل ډول يو فطري مذهب دئ. که يو څوک د خپل ضمير څخه کار واخلي،انصاف او توازن و مخي ته کښيږدي او په فکر سره د پيغمبرانو پر ښوونو غور وکړي نو پر هغه باندي به د يهوديت او عيسويت کمزورياني او اختلاف ښکاره سي او هغوي به د اسلام پر ښېګڼو باندي قايله سي. په ذهني ډول ما ته د اسلام د عظمت ادراک سوی و،ليکن هيڅ نه پوهېدم چي څه وکړم.د اسلام د قبلولو څخه ماسېوا مي بله چاره نه درلوده، ليکن د اسلام په قبلولو کي ډېر خطرونه راته متوجه وه،زما مور او پلار او زما نور قريبان د اسلام قبلول هيڅ نه خوښوي،بيا به څه کيږي؟ماته څه کول په کار دي،په فکر فکر سره زما لوږه او خوب والوتل، بيا يوه شپه زه پر سجده سوم، د الله جل جلاله په دربار کي مي په ژړا دعاوي وکړې،،ياالله جل جلاله زما لاربښوونه وکړې، ماته صحيح لاره را وښيه،زه ډېره کمزوري يم،ما ته همت او طاقت را وبخښې او پخپل فضل سره زما نصرت وکړې،ستا د نصرت څخه پرته زه د خپلي ټولني د چاپېريال مقابله نه سم کولای. کله چي ما د سجدې څخه سر را پورته کړی نو ډېر سکون راته په برخه سوی و، ښېره مي له منځه تللی وه، زه په دې باور سوم چي هر څه پيښيږي زه به اسلام قبلوم، خوشبختانه دا د روژې مياشت وه، د روژې اخري ورځي وي،ما په خوب کي خپل ځان پر لمانځه وليدی، او په دوهمه ورځ ما د خپلو ملګرو په وړاندي د شهادت کلمه ولوستل او مسلمانه سوم، ما تر يو کال پوري دغه پيښه د خپل مور ، پلار او ټول خاندان څخه پټه ساتلې وه، کله چي بله روژه راغله نو د عيسويانو د اختر رخصتياني هم په دا غه مياشت کي وې،ما بايد روژې نيولي وای ليکن دغه رخصتياني ماته د خپل مور او پلار سره تيرېدل پکار وې، ددې څخه مي بله هيڅ چاره نه درلوده چي دغه راز مي مور او پلار ته ښکاره کړم،زه کور ته ولاړم او ماښام مي د شراب څښلو او خنځير د غوښو د خوړلو څخه انکار وکړ،او ما دوئ ته وښودل چي زه مسلمانه سوې يم او ټولو غالمغال جوړ کړ،مور ،پلار،ورور، خور او اکا مي ډېر زيات پرېشانه سول، ټولو ډېره و ترټلم او ځينو خو بيا لاس هم را باندي پورته کړی،مور مي راته وويل که ته مذهب تبديلول غواړې نو عيسوي سه،زه تا پخپله د عيسويانو و کليسا ته بيايم،ما د دوي د قانع کولو ډېر

زيات کوښښ وکړئ چي د اسلام اړوند د دوئ دريځ صحيح نه دئ،د اسلام ټولي ښوونې د عيسويت،يهوديت پر خلاف د فطرت او عقل سره برابري دي،يهوديانو ، د اروپا عيسوي لاربنوونکو او مورخينو د اسلام او مسلمانانو اړوند څه ليکلي دي هغه صحيح نه دي،ليکن زما مور او پلار او زما خاندان ډېر جذباتي سول،هغوي زما خبره هيڅ نه واورېدل،هغوي به په وارو وارو راته ويل چي تا د ناپوهانو او ترهګرو خلګو د مذهب په قبلولو سره زموږ د ذليله کولو کوښښ کړئ دئ او که تا د دې فيصلې څخه لاس وا نه خستی نو په دې کور کي ستا لپاره هيڅ ځای نسته، ليکن د الله جل جلاله شکر دئ چي ما د دوئ د ټولو ننګونو په جواب کي وويل چي هر څه کيږي زه هيڅ کله د اسلام لاره نه پرېږدم، نتيجه يې دا سول چي يوه ورځ هغوی زه ډېره زياته ووهلم او د کور څخه يې په زوره وايستم. زه و پوهنتون ته ولاړم او خپل ټول مسلمانان ملګري مې د حالت څخه خبر کړل، ټولو ماته د حق پر لاري د ثابته پاته کېدلو مبارکي راکړل او د هر ډول مکمل کومک کولو يقين يې راکړی.د خدای جل جلاله شکر دئ چي په دوی ټولو کي نيک، شريفه او لايق ځوان زما لاس نيوی وکړئ او د واده وړانديز يې راته وکړی،ما دا د الله جل جلاله له طرفه يو نعمت وګڼی او دغه وړانديز مې ومنی، او زه اوس نن ورځ د خپل نوي دين سره، په نوی کورنۍ کي،د خپل انتهائي مهربان خاوند په ملګريتوب کي ډېره د راحت او خوشحالۍ ژوند تېروم، او هر وخت د الله جل جلاله شکر ادا کوم.

د ګناه پرېښودلو آسانه طريقه

ژباړه علي احمد عادل

وابراهيم بن ادهم رحمة الله عليه ته يوکس راغلی ورته ويې ويل: اې داسحاق پلاره! زه پر خپل ځان باندي اسراف کوونکی يم. ماته داسي يو څه راوښيه، چي د هغه په واسطه د اسراف د بد عادت څخه خلاص سم. حضرت ابراهيم رحمة الله عليه ورته وويل: که دې پنځه خاصيتونه قبول کړه او پر هغو پنځو دې واک او قدرت پيدا کړئ، نو تا ته به هيڅکله هم ګناه تاوان ونه رسوي. هغه وويل: راويې ښيه، بن ادهم رحمة الله عليه وفرمايل: لومړی: کله چي اراده وکړې چي د الله جل جلاله نافرماني وکړې، نو د الله جل جلاله د رزق څخه څه مه خوره. هغه شخص وويل: نو د کوم ځای څخه زه خوراک وکړم، دا ټول په ځمکه کي د الله جل جلاله د رزق څخه دي بيا ابراهيم رحمة الله عليه وويل: عجيبه ده، نو دا ښايي چي د هغه د رزق څخه خوراک کوي او امر يې نه مني؟ هغه شخص وويل: نه، هيڅکله نه. او دوهم راته وښيه! ابراهيم رحمة الله عليه وويل: کله چي ته اراده وکړې چي د الله جل جلاله د امر څخه خلاف کار وکړې نو د هغه پر ځمکه مه اوسېږه. هغه شخص وويل: دا خو ډېره ګرانه خبره ده، نو چيري ولاړ سم چي هلته ګناه وکړم؟ ابراهيم رحمة الله عليه وويل: آيا تا ته ښايي چي دهغه پر ځمکه اوسېږې او امر يې نه مني؟ هغه وويل: نه. دريم راته وښيه! ابراهيم رحمة الله عليه وويل: سره له دې چي ته د الله جل جلاله د رزق څخه خوراک هم کوې او د هغه په ځمکه کي هم اوسېږې، خو بيا هم د الله جل جلاله نافرماني ته زړه ښه کوې او ګناه کوې، نو په ځمکه کي داسي ځای ولټوه چي هغه الله جل جلاله دې ونه ويني او ته يې نافرماني وکړې. هغه شخص وويل: يا ابراهيم! داسي کله کېدای سي!؟ هغه الله جل جلاله داسي ذات دی چي په ټولو پټو سره تر هر چا ښه خبر دی. نو ابراهيم رحمة الله عليه ورته وويل: آيا تا ته ښايي چي د هغه د رزق څخه خوراک کوې، او د هغه پر ځمکه اوسېږې، او سره له دې چي هغه په ټولو پټو او ښکاره خبر دی، ته د هغه د امر څخه خلاف کار په ښکاره سره کوې.هغه شخص وويل:نه ښايي. څلورم راته وښيه! ابراهيم رحمة الله عليه ورته وويل: کله چي (ملک الموت) ددې لپاره درته راسي چي ستا روح قبض کړي، ته هغه وخت ورته ووايه چي ماته يو څه وخت راکړه چي توبه وکاږم او نيک کارونه شروع کړم، بيا مې وروسته روح وکاږه. هغه شخص وويل: آيا دا امکان لري؟ (عزرائيل عليه السلام)خو د چا خبره نه مني د الله جل جلاله په امر په ټاکلي وخت روح قبضوي. ابراهيم رحمة الله عليه ورته وويل: چي هغه (ملک الموت) تا ته راتګ کوي او ته نسي کولای له مرګ څخه ځان خلاص کړې او توبه وکاږې، نو بيا ولي داسي بېغمه اوسېږې، لکه ته چي د مرګ څخه خلاصون پيداکولای سې. هغه شخص وويل: نو هغه پنځم او آخري هم راته وښيه. ابراهيم رحمة الله عليه ورته وويل: ته د الله جل جلاله پر ځمکه اوسېږې، د هغه رزق خورې، او د هغه نافرماني کوې په داسي حال کي چي ته هر چيري يې هغه دې ويني، او کله چي د مرګ وخت دې راسي د توبې کولو وخت هم نسې پيداکولای نو کله چي د قيامت ورځ راسي او دالله جل جلاله دنافرمانۍ په سبب د عذاب ملائکه د رته راسي، ترڅو تا د جهنم اور ته ورکش کړي، هغه وخت ته مه ورسره ځه. هغه وويل: د عذاب ملائکه به مې کله پرېږدي چي اور ته مې ورکش نه کړي. نو بيا ابراهيم وويل: بس همدومره ماته بسنه او کفايت کوي، استغفرالله واتوب اليه. او بيا دغه شخص پر توبه کښلو وفا وکړه او د ګناهونو څخه يې پرهيز وکړ ترڅو چي د دنيا څخه جلا کېدئ.

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/

په اسلامي ټولنه کې د مدرسې رول

ليکوال : قاري صالح محمد (مدثر)

دلوی او سپېڅلي څښتن په مينه ناک نامه چې د ژوندانه دحقيقي تمدن کورېې دلومړی ځل څخه ترپايه پوري مدرسه جوړه کړې ده . دمدرسې نوم زموږ په ټولنه کي هغه لفظ دئ چې زموږ دټولني هر وګړی ورسره اشنا دئ خو وړاندي تر دې چې دمدرسې په ښو پايلو پوه سو غواړم چې دمدرسې لفظ په لږه پيمانه وڅېړم . مدرسه دجوړښت له نګاه يو عربي کلمة ده چې دصرفي قانون له مخي ورته دظرف مکان صيغه يعني ددرس ځای په معنی ده البته هر هغه ځای چې په هغه ځای کي هر اړخيزي زده کړي ترسره کيږي خو دمحتوی له پلوه په ديني زده کړو متغني اوبډا يه وي همدا دمدرسې دمعنا څخه عبارت ده البته ديو عالم په وينا چې دمدرسې ددغه تعريف سره موافق نه دئ ـ مدرسه دهغه ځای څخه عبارت بولي چې دطالب العلم رابطه دخپل څښتن تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره جوړوي نه داچي مدرسه دڅو عربي کتابو دزده کړي او ورزده کړي ځای دئ مدرسه دانسانيت جوړوني ځای دئ .مدرسه هغه مکرم او معظم ځای دئ چې په هغې کي دانسان فکر داسي جوړيږي چې دخپل ارزښت ناک ژوند هره شېبه او هر ګړی بې ځايه اوعبث تېر نه کړي او دخپل ژوند په اوږدو کي دهر باطل او هر ناپوه انسان لپاره دخير داعي اوبلونکی وګرځي او همدا ډول په مدرسه کي داسلام دسپېڅلي دين بلونکي او دهمدې دين پتنګان روزل کيږي مدرسې هغه ديني او انساني مرکزونه دي چې دهمدې مراکزو څخه دمځکي پرمخ دنړۍ وهرګوټ ته دهغه سپېڅلي دين او هغه سپېڅلي ژوند شغلې او ځلاوي رسيږي چې په هغه دين کي هيڅ ډول نيمګړتيا ، هيڅ ډول عيب او هيڅ ډول خواشيني او خفګان نه ليدل کيږي بلکي هرانسان ددې روښانه او الهي دين په منلو سره دهوسايۍ او خوشالۍ احساس کوي مدرسه دهغه ودي او سوکالۍ پلار دئ چې نه يوازي دتمدن ، عقيدې او انسانيت جوړښت پکښي رامنځته کيږي بلکي په روحي (روحي) لحاظ هم درملنه پکښي کيږي ځکه که تاسو يو نامسلمان کس وپوښتی حتما به پر خپل ژوند باندي بې اعتماده وي او روحاً به ناارامه وي خو کله چې يو مسلمان وپوښتل سي هغه به هر وخت دخپل روحي ارام لپاره درملنه په لاس کي لري ځکه که کوم تکليف ورته پېښ سي د څښتن تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت يې بولي او که خوشالي ورته پېښه سي نعمت يې بولي همدا درملنه په مدرسه کي تر لاسه کېدای سي که دغه موضوع په لنډو ټکو کي را ونغاړو ويلای سو چې مدرسه د جسمي ، روحي ، مدني او مذهبي جوړښت مرکز دئ ، مدرسه يو داسي کار ځای دئ چې په هغه کي دانسان زړه او دماغ تربيه کيږي ، مدرسه داسي ځای دئ چې په هغې کي ټوله جهان او ټول موجودات دانسان د نظر مورد ګرځي .مدرسه دنبوي ژوند له چينې څخه اوبه اخلي او په هغه اوبو سره دنيوي ژوند اوبوي . دا يو روښانه حقيقت دئ چې نبوي چينه هيڅکله نه وچيږي او بشريت هيڅکله دهمدې چينې څخه دبې نيازۍ احساس او فکر کولای نه سي مدرسه په کوم وخت او کوم چا پوري خاصه نه ده چې د وخت په تېرېدو او يا د کوم چا په ورکېدو سره ورکه او يا سقوط وکړي بلکي مدرسه مستقيما په نبوت محمدي پوري اړيکي لري دا يوڅرګند حقيقت دئ چې نبوت محمدي به ابدي وي نو کوم کسان چې غواړي يو ښوکاله ژوند وکړي او دژوند هر لحظه يې په بې شمېره ګټو بدله سي حتما ورلره پکارده چې د مدرسې په ښېګڼو ځان پوه او ګټه ځني واخلي که لږ نور پر دې خبره باندي تم سو او ديولږ څرنګوالي په موخه ووايو چې مدرسه دهغه ځای څخه عبارت نه ده لکه اوس چې نړيوال يې فکر کوي چې مدرسه په بې علمۍ سره تعبيروي ، يا يې په تشدد او يا يې تمدن څخه په ليري والي تعبيروي بلکي مدرسه دعدم تشدد الهام ورکوي ، مدرسه پوهه او تمدن دځان سره په لازمي ډول لري ، مدرسه دټولو علومو دزده کړي مرکز ده نه داچي ځيني عام خلګ يوازي دڅو هغو کتابونو څخه عبارت بولي چې علمي بسنه پرې کېدای نسي ځکه که لږ خپل حقيقي تاريخ مطالعه کړو نو په څرګند ډول ويلای سو چې په اسلامي تاريخ کي لومړۍ مدرسه ددواړو جهانو سپېڅلي سردار حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تاسيس کړې ده او طالب العلمان يې اصحاب وه دهمدغي مدرسې څخه درستي نړۍ ته علم ورسېدی او په درسته نړۍ کي يو بې سارۍ

انقلاب راغلی ، همدغه مدرسه وه چي واسلامي دنیا ته یې تمدن وروبخښي ، خلګ یې دجهالت دزولنو څخه خلاص کړه ، خلګ یې دسوکالی ، دنیوي او اخروي ګټو په لور بوتلل ، خلګ یې چي د نیوي ژوند ورته دوزخ سوی و دهمدې دوزخ څخه وژغورل ، خلګو ته یې د پت ، عزت ، شرافت او ترقی تاج ورپر سر کړئ ، خلګ یې دیوه خدای ﷻ عبادت ،عدالت او حقیقي دین ته راوبلل ، دظلم او ناروا لارو څخه یې وژغورل لنډه داچي بشریت ته یې ټولي نیکمرغی ورپه برخه کړې او همدا مدرسه وه.

د حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه فضیلت او سپیڅلتیا

لیکوال: احمد شاه امین

درنو لوستونکو ! دیوه سپیڅلي انسان حضرت ابوبکر صدیق رضي الله عنه ځیني فضائل په یوڅو کرښو کي درته وړاندي کوو هیله من یو چي تاسو درانه لوستونکي به ګټه څني واخلئ : لومړی: د صدیق اکبر رضي الله عنه له اسلام را وړلو تر مخه ژوند: حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه د قریشو د بني تمیم ټبر له ستانه مشرانو څخه وو، ده د جاهلیت په وختونو کي د وګړو تر میان خورا ډیر اعتبار درلود، د بني تمیم قبیلي ټولو خلګو به د ده له مشورې پرته هیڅکله کار نه کاوه، دا چي د جاهلیت په وختونو کي به شخړې او جوبلي زیاتي کېدلې؛ نو د ده د ټبر د قصاص او دیت ټولي فیصلې به د ده صادرولې او تر صدور وروسته یې هیچا تردید نه کاوه.حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه په سپه سالارۍ او د ملک د نظم په راوستلو کي هم خورا ډیر مهارت درلودئ؛ نو ځکه به د ډیرو ځایونو واکمنانو له ده څخه مشورې اخیستې. ده د خوبونو په تعبیر کي هم خاص مهارت درلودئ، لکه رسول اکرم ﷺ، چي به فرمایله: ماته ډیر ځله د خدای تعالی له خوا حکم کیږي، چي د ابوبکر رضي الله عنه څخه د خوب تعبیر و پوښتم." الحدیث وایې، چي په هغه زمانه کي په علم الانساب کي تر صدیق اکبر رضي الله عنه بل ښه ماهر نه وو او د هغه زماني د علم الانساب منلئ او وتلئ استاد وو. ﴿عن عایشه رضي الله عنها ان ابابکر اعلم قریش بأنساب﴾.حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه په ژبه هم ډیر خوږ، فصیح او د خورا مقدسي قریحې څښتن وو، په څېره کي یې له ورایه سپیڅلتوب او تقدس ځلیدئ او هر وخت به په یوه خاص فکر کي غرق وو. څنګه، چي سپیڅلي طبعه یې درلوده: نو د جاهلیت په وختو کي شراب او وُبت ته سجده دواړه پر ځان حرام کړي وه، په ټوله ژوند کي یې نه شراب چیښلي او نه یې بُت ته سجده کړې ده او له دغو دواړو نجسو چیزونو څخه یې زیاته کرکه کېدله. د جهالت په وختونو کي ده د ټوکرانو تجارت کاوه او زیاته سرمایه او شتمني یې درلوده. او د شتمنی سره د ښه خلاص لاس خاوند هم وو، ډیر جواد او سخي سړی وو، پر خوارانو او غریبانو یې زړه سوی درلودئ او خپله زیاته دارایي یې د مسکینانو په خرڅې لګوله؛ نو ځکه یې ډیر خلګ تابع سوي وه او زیات وګړي یې د احسان او پیرزوینې پوروړي ول.د جهالت په وختونو کي که څه هم د هر څه آزادي وه؛ مګر بیا هم صدیق اکبر رضي الله عنه په عفت او صداقت کي د خلګو تر میان خاص نوم ګټلئ وو او هیڅکله نه درواغ چا څني اروېدلي دي او نه یې له چا سره چم کړئ وو. دوهم: د صدیق اکبر رضي الله عنه ایمان راوړل: ثقه احادیث پر دې راغلي دي، چي په غټانو نارینه وو کي لومړی سړی، چي د ایمان په سپیڅلي زیور مشرف سوئ دئ؛ هغه حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه دئ. دریم: د صدیق اکبر رضي الله عنه فضیلت په قرآن کریم کي: په عظیم الشان قرآن کي ډیر آیتونه داسي نازل سوي دي، چي شان نزول یې د ابوبکر رضي الله عنه کارنامې ښیې. دا چي ابوبکر رضي الله عنه تر رسول اکرم ﷺ را وروسته پر ټوله اُمت غوره دئ، هغه هم په مختلفو دلایلو سره ثابتولای سو، چي یو ښه د لیل یې دغه صریح آیت دئ: ﴿إِلاَّ تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُواْ ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ هُمَا

سرچینه: http://www.taleemulislam-radio.com/

فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لاَ تَحْزَنْ إِنَّ اللّهَ مَعَنَا..التوبه: ۴۰ آيت
﴾ ژباړه: که چیرې تاسې له (رسول اکرمﷺ) سره مرسته و نه کړئ؛ نو
په تحقيق سره الله تعالی مرسته ورسره وکړه، کله چې د مکې کفارو
دی له مکې و ايستئ؛ په داسې حال کې، چې دی يو له دوو (مراد يې
حضرت رسول اکرمﷺ او ابوبکرؓ دي) څخه وو، چې په غار کې
وه؛ کله چې (رسول اکرمﷺ) و خپل ملګري (ابوبکرؓ) ته وويل،
چې ته غم مه کوه ځکه په تحقيق سره الله تعالی (په نصرت او ثواب
ورکولو کې) زموږ سره مل دئ. د پورته تلاوت سوي آيت پر اساس
ټوله علماء پر دې اتفاق دي، چې د صديق اکبرؓ صُحابيت په آيت
سره ثابت سوئ دئ؛ نو ځکه که څوک د ده له صحابيت څخه انکار
وکړي .و کفر ته نيژدې کيږي.د صديق اکبرؓد موقف او د
کارنامو په مورد کې نور آيتونه هم نازل سوي دي ځلرم: د صديق
اکبرؓ په فضيلت کې څو نوري خبري: دا چې ابوبکرؓ له رسول
اکرمﷺ سره له ډيره وخته ملګرئ او ښه يار وو؛ نو ځکه پر رسول
اکرمﷺ هم زيات ګران وو، د رسول اکرمﷺ په زمانه کې يې د آعلی
وزير مقام درلودئ او د هغه مبارک په حيات کې يې د مسلمانانو
رهبري کړې ده، فتواګانې يې ورکړې دي او حتی رسول اکرم ﷺ د
خپل خاص نزاکت پر بناء له حضرت صديق اکبرؓ سره په هر کار
کې مشوره کوله؛ لکه د بدر د بنديانو په واقعه کې، چې رسول
اکرمﷺ د ده مشوره و منله. صديق اکبرؓ هډو (هيڅ وخت) د
رسول اکرمﷺ څخه ځان جلا کړئ نه دئ او د هغه مبارک تل مل پاته
سوئ دئ. د بدر په غزا کې د رسول اکرمﷺ پيره دار، توره تر ملا
ولاړ او خپل مبارک سر يې د ده مبارک په مينه په لاس کې اخيستئ
وو. د احد پر ميدان، چې په مسلمانانو کې ماته راغله بيا هم صديق
اکبرؓ وو، چې د سرتيرې فدايې په صفت يې د رسول اکرمﷺ
ساتنه کوله او هغه مبارک يې يوازې پرې نه ښووئ. کله چې رسول
اکرمﷺ د مرګ پر بستر پروت وو؛ نو تر ټوله امت له ابوبکرؓ څخه
زيات راضي وو. يوه ورځ رسول اکرمﷺ د ناروغۍ په ورځو کې
مسجد ته تشريف راوړئ، چې دغه ورځ يې طبيعت څه ښه و د خطبې
په جريان کې ئې وويل: زه داسې څوک نه پيژنم، چې د احساناتو په

اعتبار دې تر ابوبکرؓ افضل وي، که ما بيله الله جلّ جلاله څخه بل
څوک خليل ګرځاوه ؛ نو ما به ابوبکرؓ غوره کړئ واى؛ البته د
اسلام پر بنسټ مو ورور ګلوي ده ؛ تر هغه وخته، چې خداى تعالی مو
پخپل حضور کې سره يو ځای کړي." وايې، چې ابوبکر الصديق
ؓد رسول اکرمﷺ په حيات مبارک کې د اووه لسو (۱۷)
لمنځونو امامت کړئ دئ.د حضرت عايشې ؓ څخه روايت دئ،
کله چې صديق اکبرؓ ايمان راوړئ او مسلمان سو، څلويښت زره
ديناره يې درلودل." او دا ټوله يې د رسول اکرمﷺ او اسلام په مينه
کې صدقه او خيرات کړه. د حضرت ابي هريرهؓ څخه روايت دئ،
چې رسول اکرمﷺ فرمايلي دي: ما ته د هيچا مال دوني ګټه نه ده
را رسولې؛ لکه د ابوبکرؓ دارايې، چې را رسولې ده؛ وايې چې
ابوبکرؓ په دې وخت کې په ژړا سو او وې ويل اې د الله جلّ جلاله رسول
اللهﷺزه او مال مې دواړه ستا نه يو؟ (ستا يو) د علي او ابن
عباس،ؓ څخه روايت دئ، چې رسول اکرمﷺ به د ابوبکرؓ په
مال کې داسې تصرف کاوه؛ لکه پخپل مال کې.د حضرت
عمرؓ څخه روايت دئ، چې يوه ورځ رسول اکرمﷺ موږ ته و
فرمايله، چې خپل مالونه د خداى تعالی په لار کې خيرات کړئ. زه و
کور ته ولاړم خپل نيم مال مې د رسول اکرمﷺ و حضور ته
راوړی.نورسول اکرمﷺ پوښتنه وکړه، چې په کور کې دې څوني مال
پرېښوئ؟ ما ورته و ويل، چې دغوني مال مې پرې ښووئ(لکه
راوړئ چې مې دئ). په دې وخت کې ابوبکرؓ هم مال راوړ.نو
رسول اکرمﷺ پوښتنه ور څخه وکړه، چې په کور کې دې څه شی
پرېښوئ؟ ابوبکرؓ وويله، چې خداى تعالی او د هغه رسول ﷺ
مې پرېښوول. (حضرت عمرؓ په دې وخت کې و ويله)، چې زه په
هيڅ وخت کې له ابوبکرؓ سره سيالي کولاى نه سم. د
ابوهريرةؓ څخه روايت دئ، چې يوه ورځ رسول اکرمﷺ پوښتنه
وکړه: نن روژه چا نيولې ده؟ ابوبکرؓوويل ما، رسول اکرمﷺ بيا
پوښتنه وکړه، چې نن د جنازې لمونځ چا اداء کړئ دئ؟ ابوبکرؓ
وويل ما، رسول اکرمﷺ بيا پوښتنه وکړه، چې نن و مسکين ته
خوراکي شی(ډوډی) چا ور کړئ دئ؟ ابوبکرؓ وويل ما، رسول

اکرم ﷺ بیا پوښتنه وکړه، چي نن د مریض عیادت چا کړئ دئ؟ ابوبکر رضي الله عنه وویل ما؛ پس رسول اکرم ﷺ وویل: چا چي دا ټول کارونه کړي وي، هغه به حتمي جنت ته داخل سي. رواهُ مسلم، عبدالله ابن عمر رضي الله عنه روایت کوي، چي رسول اکرم ﷺ و ابوبکر رضي الله عنه ته وویله: ته زما سره د ثور په سمڅ(غار) کي ملګرئ وې او زما د حوض کوثر ملګرئ هم یې. رواهُ ترمذي (د ثور غار پر یوه لوړ غره واقع دئ، چي څوک له مکې څخه په نیم ساعت کي هلته رسېدلای سي. حضرت عایشه رضي الله عنها وایي، چي رسول اکرم ﷺ و فرمایله: چا ته نه ښایي، چي په دوئ کي ابوبکر رضي الله عنه موجود وي او دوئ خپل مقتداء، امام او پېشوا بل څوک وټاکي. رواهُ ترمذي حضرت عمر رضي الله عنه وایي: ابوبکر رضي الله عنه زموږ سر دار او زموږ مشر دئ او و رسول اکرم ﷺ ته په موږ کي غوره او محبوب دئ. رواهُ ترمذي د جبیر ابن مطعم روایت دئ، چي یوه ورځ یوه ښځه و رسول اکرم ﷺ ته د یوسوال لپاره راغله، او و رسول اکرم ﷺ ته یې وویل، چي بله پلا بیا و چا ته راسم؟ رسول اکرم ﷺ ورته وویل: ما ته! هغې و ویل، چي که ته نه وې(وفات سوئ وې)، رسول اکرم ﷺ و فرمایل: بیا نو وابوبکر رضي الله عنه ته راسه.(متفق علیه) حضرت ابوبکر رضي الله عنه لومړی خلیفه او د نهم هجري کال د حج لومړی آمر دئ، د قرآن حافظ وو او ټوله قرآن کریم د ده په وخت کي په لیکلي ډول را ټول سوئ دئ .ابوبکر رضي الله عنه د رسول اکرم ﷺ د ټولو غزاګانو ملګرئ وو او لومړی سړی دئ، چي په مکه معظمه کي یې ځانته مسجد جوړ کړئ. پنځم: د خلافت په دوره کي: کله چي رسول اکرم ﷺ وفات سو؛ د خلیفه د ټاکلو پر سر د را ولاړ سوي لوئ اختلاف ختمونکئ هم دی دئ، د رسول اکرم ﷺ تر ښخولو وروسته یې لومړی پلا د مرتدینو او د زکات له منکرینو سره جهاد اعلان کړئ، که څه هم عمر رضي الله عنه او نورو له ده سره په دې مسئله کي په پیل کي اختلاف وکړئ ؛ مګر ابوبکر رضي الله عنه پخپل خاص اجتهاد له شدت او زور څخه کار واخیست او ډېره ښه نتیجه یې هم ورکړه. هره خوا یې د مرتدینو او نورو نوو ګمراه سوو قبیلو سره د جهاد کولو ډاګزه اعلان و کړئ د مسیلمة الکذاب او نورو بې پتو مرتدینو او د نبوت مدعینو سره د جنګ کولو لپاره ئي لښکري واستول، د تبلیغ زیاتي ټولۍ یې جوړي کړې او د عامه پوهاوي لپاره یې و مختلفو ځایو ته واستولې، او د خپلو ښو افکارو او تاکتیکونو پر اساس یې په ډېره لږه مده کي ټوله اسلامي اورشو له فساد او فتنو څخه پاکه کړه، حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه د هغه لیاقت، مهارت، ځراکت او علمیت پر بناء، چي الهي ورکړه وه؛ د خپل نیژدې دوست(حضرت رسول اکرم ﷺ) ور سپارل سوئ امانت په ښه توګه تر خپله منزله ورساوه او په ټوله دنیا کي داسي څوک و نه موندل سو، چي د ابوبکر رضي الله عنه له خلافت څخه دي ناراضه وو. د دوو کالو او څو میاشتو له بریالي خلافت کولو وروسته د دروشپېتو کالو په عمر وفات سو او خپل ځای ناستئ یې حضرت عمر رضي الله عنه وټاکئ، چي په دې کار سره یې د خپل ولایت اظهار بیا وکړئ. د حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه خلافت یوه خاصه ځانګړنه لرله. قانون یې قرآن، حدیث او د غټو او نیژدې اصحابو رضي الله عنهم مشوري وې. د دوو کلونو په جریان کي یې د داسي حکومت تاداو کېښېنوئ، چي تر ابده به د ټولي نړۍ رهنمایي کوي ابوبکر رضي الله عنه د ټوکرانو کاروبار کاوه او په هغه ئي د خپل ځان او اولاد لپاره کفایت کاوه د خلافت په مده کي یې د مسلمانانو د خدمت له وجهي خپل کاروبار نسوای کولای نو ځکه یې ډېر لږ مقدار خرڅ د ځان او عیال لپاره د بیت المال څخه اخیستی او د مریضۍ په وخت کې وصیت وکړ چي هغه مرئی چي د اولاد د راګرځوني او پالني لپاره او هم هغه اوښ چي د باغ د اوبوني لپاره یې د بیت الما ل څخه اخیستي بیرته بیت المال ته حواله کړي .

څوک چي قرآنکریم وواېي الله ﷻ لس نیکۍ ورکوي(عن ابن مسعود رضي الله عنه قال رسول الله ﷺ من قرءَ حرفا من کتاب الله فله به حسنة والحسنة بعشر امثالها لا اقول آلم حرف ولکن الف حرف ولام حرف ومیم حرف رواه الترمذي (۲۰) **ژباړه: ابن مسعود رضي الله عنه د رسول الله ﷺ څخه روایت کړی دئ، چي رسول الله ﷺ فرمایلي دي: که چا یو حرف د قرآنکریم وواېه الله ﷻ به په بدله کي یوه نیکي ورکړي اویوه نیکې په ثواب کي د لسو نېکیو سره برابره ده زه دا نه وایم چي (آلم) یو حرف دی بلکی الف یوحرف دئ، لام بل حرف دئ، میم بل حرف (یعنی پر آلمَ باندی دیرش نېکۍ دی).**

اسلام او ژورنالیزم

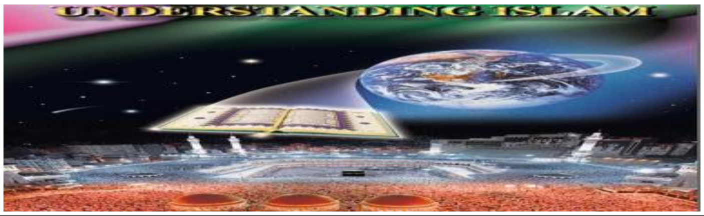

لیکوال: مولوي عبدالهادي حماد

ځرګنده ده چي دژوندانه د ودي(ترقۍ)یوه برخه خبري کول جوړوي ، خبري کول هغه وسیله ده چي دژوندانه زیاتي برخي اړتیاوي پرې پوره کیږي ، خبري کول هغه وسیله ده چي داخروي ژوند د سپیڅلو کړنو تله په زیاته پیمانه پرې درنیږي لکه څرنګه چي انسان خوراک کولو ، څښاک کولو ته اړتیا لري په همدې ډول انسان اړتیالري څو خلګ د زړه په موخو پوه کړي داچي د انسان په خټه کي فطرتاً د پلټني ما ده نغښتې ده نو ځکه دځان دپوهاوي په وجه غواړي چي دنورو څخه ځان پوه کړي دغه وسیلې ته چي زده کړه او ورزده کړه یې په مټ ترسره کیږي دژونالیزم دقانون په اصطلاح کي ورته ابلاغ وایې او تعریف یې په لاندنۍ بڼه کوي: ابلاغ داسي عمل دئ چي پکښي دالفاظو او یا له الفاظو پرته د جسمي اشارو ، کنایو،حرکاتو او نورو په مرسته یو بل ته نظرونه ، معلومات او پیغامونه لیږدول کیږي . داچي انسانان تر ډېره بریده د ابلاغ یاژونالیزم په اړتیا نه پوهېده ډېر وخت وروسته یې دهمدې ژونالیزم علم اړتیا تر ګوتو کړه او د یوه فن په بڼه یې په ټولنه کي راڅرګند کړ، خو څښتن تعالی جل جلاله ډېر پخوا لا آنحضرت ﷺ ته دهمدې کار امر کړئ دئ او فرمایې :او دوئ لره د دوئ د ځانونو په هکله ښه فهمونکې وینا (اغیزمنه او اثر لرونکې)وکړه .

وَقُل لَّهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾

او ووایه : (اې پیغمبره ﷺ!) ددوی دنفسونو په حق کي بلیغ قول.(اغېزمن او تاثیر لرونکی) په پورتني آیت کي الله جل جلاله رسول الله ﷺ ته دابلاغ امر وکړئ. ابلاغ دې ته وایې چي په داسي الفاظو وینا وکړل سي چي پر اورېدونکي اثر وکړي او ویونکی خپلي موخي ته ورسوي البته دا کار هغه وخت کېدای سي چي ویونکی لاندي ټکو ته متوجه سي : لومړی :پر کومه موضوع چي ویونکی خبري کوي باید پر هغه موضوع برلاسی وي کوم کسان چي د موضوع اړونده پوره پوهاوی نه لري هغه هیڅکله په دې نسي توانېدلای چي په خلګو کي اغیزمن سي او هغه څه چي غواړي په خلګو یې ومني .

دوهم : په کومه ژبه چي وینا کوي دهغې ژبي اصطلاحات او الفاظ به استعمالوي د پردیو اصطلاحاتو او الفاظو څخه به ځان ژغوري کوم څوک چي په یوه سیمه کي اوسیږي د بلي سیمي دهمدغي ژبي اصطلاحات یا الفاظ کاروي اورېدنکي مطلوب نه سي تر ګوتو کولای د بلي ژبي اصطلاحي الفاظ کارول همدا حکم لري همدا وجه ده چي ځیني عام خلګ دځیني علماؤ کرامو څخه د بیان پر مهال سرټکوي او وایې چي موږ د دغه عالم په بیان نه پوهیږو اصلاً خبره خو داوي چي هغه عالم ته عربي اصطلاحات او الفاظ ډېر ساده وي نو د افادې پر مهال همدغه الفاظ په دې فکر استعمالوي چي اورېدونکو ته به هم په همدغه پیمانه ساده وي خو له بده مرغه داستفادې پر مهال ستونزي رامنځته سي. دریم : هر لفظ چي د خولې څخه راباسي تر فکر کولو وروسته به یې وایې ، په همدې لحاظ په خبرو کي چابکي کول یا د فکر کولو پرته خبري کول داغېز له نګاه څخه بدي پایلي لري ځکه هر انسان چي پر کومه موضوع خبري کوي حتماً دهغې موضوع اړونده د خپلو حواسو څخه په﴿ د حس په خزانه ﴾کي ډېر معلومات لري او دانسان ذهن هم الله جل جلاله دکمپیوټرایزډ سسټم په څېر جوړ کړی دئ چي د څېړني وروسته معلومات وتلفظ کولو ته سپاري که یو انسان په چابکۍ سره هرڅه چي پر خوله ورسي هغه ووایې حتمًا به یې ډېري نیمګړتیا وي کړي وي. څلورم: دخبرو کولو پرمهال باید وقفونه اوسکتې په نظر کي ونیول سي یعني کله چي موضوع بشپړه سي باید وقف وسي او که جمله بشپړه سي باید سکته وسي مثلا که یوڅوک غواړي چي څو حدیثونه بیان کړي په لاندي ډول یې باید ووایې: رسول الله ﷺ فرمایې : ﴿سکته﴾ ﴿المسلم اخوالمسلم ﴾ ﴿سکته﴾ ژباړه: مسلمان دمسلمان ورور دئ .﴿ وقف﴾په بل ځای کي رسول الله ﷺ فرمایې ﴿سکته﴾ ...... همدا وجه ده چي الله جل جلاله رسول الله ﷺ ته فرمایې : ﴿وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا﴾ ژباړه :

سرچینه: http://www.taleemulislam-radio.com/

قرآنکریم په ترتیل ووایه . (ترڅو ښه اغېزمن تمام سي او د خلکو د هدایت سبب وګرځي) په پورتني آیت کي الله ﷻ د ښه اغېزمنتیا لپاره ترتیل ښودلی دئ نو د همدې لارښووني ځخه باید ټول مسلمانان ګټه واخلي چي د خپل پیغام په رسولو کي د ترتیل ځخه استفاده وکړي البته ترتیل ځینو مفسرینو د تلوار ضد بللی دئ ځینو بیا په دې معنی کړی دئ چي د الفاظو حق په پوره ډول ادا سي نو که یوځوک غواړي چي وینا یې اغېزمنه تمامه سي ، خلګ ښه ورته متوجه سي او ده ته یو ښه ویونکی او ابلاغ کونکی وویل سي نو په کومه ژبه چي بیان کوي د هغې ژبي د الفاظو پوره حقوق دي ادا کړي. قرآن نه یوازي پر یوې خاصي او ځانګړي موضوع باندي لارښوونه کوي بلکي دژوندانه دټولو ضرورتونو لپاره هدایت او لارښود دئ . په هرصورت لکه مخکي چي مو وویل دخبرو په نیمګړتیاوو کي یوه نیمګړتیا داده چي خبري دفکر پرته ترسره کیږي وهمدې خبري ته آنحضرت ﷺ اشاره کړېده اوفرمایې: ﴿ ان الله یبغض البلیغ من الرجال ﴾ ژباړه: الله ﷻ دناړینه و ځخه ابلاغ کونکی نه خوښوي . البته ددغه ابلاغ ځخه هغه ابلاغ مقصود نه دئ کوم چي مو دژورنالیزم له آنده تعریف کړی دئ، اشرف علي تهانوي رحمة الله عليه په خپلو خطباتوکي لارښوونه کړې ده چي ددغه ابلاغ ځخه مقصود بې فکره ، بې ځایه اوپه چابکۍ سره خبري کول دي نو که ځوک دابلاغ د میتود ځخه کار واخلي . یعني د خپلو معلوماتو په ساحه کي د اورېدونکو په ژبه په تدبیر او فکر په ورو ورو وړ غیبږي نه یوازي دا چي وینا به یې د ای ،او،اه .او بدخوندیو ځخه خلاصه وي . بلکي وینا به یي ښکلا، سلاست ،اغېزه ،او اثر پر اورېدونکو هم ولري.

نبوی ﷺ مسجد

ژباړه او ترتیب: نوید احمد

د مکې معظمې د شمال په ۴۴۰ کیلومترۍ (۲۷۵ میله) په شاوخوا کي د اسلام دوهم مقدس ځای موقعیت لري چي په دې ښار کي د اخري اوعالمي نبي محمد رسول الله ﷺ ټاټوبی او هم د ده مبارک ﷺ مقبره ده. دا هم هغه ځای دی چي رسول الله ﷺ او د ده مبارک ملګري ابوبکر رضي الله عنه د کفارو د ظلم او تجاوز ځخه د مکې شریفې ځخه همدلته تشریف راوړی. د هجرت دغه تاریخ د اسلامي کلیزي پیلامه جوړوي.ځرنګه چي مدینه منوره د اسلام په تاریخ کي د اسلامي حکومت لومړنی مرکز و اوهم د اسلام دوهم سپېڅلی ځای دئ (اول یې کعبه شریفه او دریم بیت المقدس دئ) نو ځکه د سعودي عربستان حکومت هر کال د میلونونو مسلمانانو د راتګ په خاطر د همدې مبارک ښار د پراختیا ډیري هڅي کړي. چي اوسنۍ پراختیا د نبوي مسجد په تاریخ کي ساری نه لري. د دغه مبارک مسجد محوطه تر لومړني تعمیر سل چنده پراخه سوېده. ځکه تر مخکنیو پراختیاوو وروسته د سعودي حکومت لخوا ۸۲۰۰۰ متره مربع نوره ساحه اضافه سوه. د نبوي مسجد ﷺ بام ۶۷۰۰۰ متره مربع پراخ والی لري چي ۹۰،۰۰۰ لمونځ کوونکي ځای وي. د نبوي مسجد ﷺ په پراختیا کي د مسجد د باندي غولۍ هم شامل دئ چي مځکه یې د مرمرو په کاشي خښتو او ګرانیټو (یو قسم تعمیراتي ډبره ده) پوښلی دئ. د مسجد د شاوخوا ټول پراخ والی ۲۳۵۰۰۰ متره مربع دئ چي د نبوي مسجد مجموعي مساحت

نژدې ۳۷۳۰۰۰ متره مربع ته رسيږي او عموماً تر نيم ميليون زيات لمونځ کوونکي ځايوي، خو د حج په وخت کې ۱۰۰۰،۰۰۰ يوميليون (لس لکه) لمونځ کوونکي هم ځايولای سي. د مسجد بام چې د مرمرو په کاشي خښتو پوښلی دئ ۲۷ خوځنده ګنبدي لري چې دغه ګنبتي د ضرورت په وخت کي د بريښنا د جريان په وسيله د چت څخه ليري کيږي تازه هوا او رڼا مسجد ته داخلوي. د مسجد دباندې فرش د يو ډول لوی سايوانونو په واسطه سايه جوړوي. ټولي ۸۱ دروازې ، ۲۱۷۰ ستونونه او ۵ داني خوځنده بريښنايي زينې لري چې بام ته يې ختلې دي. او۱۰ داني ځګې مناري لري هره مناره يې تقريباً ۱۰۵ متره لوړه ده. او د مسجد شريف اوسنی مشر امام شيخ علي بن عبدالرحمن الحذيفي صاحب دئ. خو د يادوني وړ ده چې په ټوله نبوي مسجد کې تر ټولو زړه راښکونکی ځای د سرور کاينات ﷺ مبارکه زرغونه ګنبته ده چې په ليدو سره يې انسان حواس له لاسهورکوي. او هم هغه مبارکه هديره د يادوني وړ ده چې په زيات شمير مبارک صحابه کرام رضي الله عنهم هم پکښي دفن دي.

د رسول الله ﷺ مبارکه روضه او هم د جنة البقيع هديره

رابه سو د مديني منورې ښارته، ددې مبارک ښار پخوانی نوم يثرب و چې د رسول الله ﷺ تر هجرت وروسته په مدينه بدل سو. په ۲۰۰٦ کال کې يې نفوس تر ۱۳۰۰،۰۰۰ زيات ؤ. په مدينه منوره کې ډير اسلامي او عصري پوهنتونونه سته چې د هغو د جملې څخه جامعه طيبه د عصري علومو او جامعه اسلاميه مدينه د اسلامي علومومراکز دي، چې د نړۍ د مختلفو ممالکو څخه د ديني علم شايقين په وړيا ډول ديني درس پکښي وايي. او همدا ډول ډېر لوی لوی کتابتونونه هم لرئ چې مشهور يې د مديني منورې ولسي کتابتون، د نبوي مسجد کتابتون او محموديه کتابتونونه دي.په مدينه منوره کې تر نبوي مسجد را وروسته نور مهم او مقدس ځايونه هم شتون لري چې د هغو د جملې څخه د هغو غزاګانو ميدانونه دي چې ،په بدر، اُحد او خندق کې رامنځته سوي دي، مسجد قبلتين او هم د اسلام لومړنی مسجد (قباء) د يادوني وړ دئ..مسجد قباء د اسلام په تاريخ کې لومړنی مسجد دی، چې د مديني منورې په جنوب غرب ساحه کې قرار لري. کله چې نبي کريم ﷺ مديني منورې ته هجرت وکړ نو مسلمانان يې و مخې ته راغلل همدلته ئې د قباء مسجد جوړ کړ چې په جوړولو کې يې نبي کريم ﷺ خپله هم برخه واخيسته. : په اوسني عصر کې د اسلامي خدماتو د جملې څخه هغه ستره قراني کارخانه هم يادو چې د قراني کريم چاپولو ته ځانګړې سوېده .

دملک فهد د قران مجيد د چاپ مطبعه

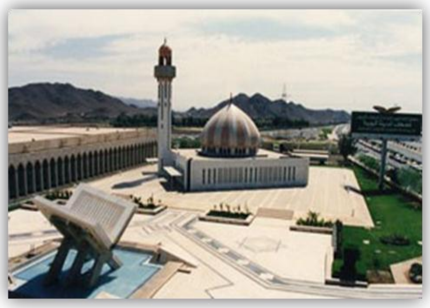

دغه ستره ودانۍ د کلام الله د چاپولو او قرائت ثبتولو لپاره اختصاص سوې ده، چې په ۱۹۸۴ م کال کې د ملک فهد لخوا افتتاح کړل سوه. د قران مجيد دغه ستره مطبعه د حرمينو شريفينو د خادم لخوا د ټولي نړۍ مسلمانانو ته ډالۍ ده، او دا د نړۍ د سترو چاپ خانو څخه ګڼل کيږي. دا ودانۍ د ډېرو کارځايونو، سترو تجهيزاتو او ډول ډول وسايلو له کبله د يو ښار شکل لري، چې پر۲۵۰،۰۰۰ متره مربع ځمکه د يو بيلون سعودي ريال په لګښت چې تقريبا ۲۷۰ ميلونه ډالره کېږي تاسيس سوېده. پدې ودانۍ کې د قران کريم پر چاپ سربېره چې د مصحف المدينة المنورة په نامه شهرت لري، د قران کريم په مختلفو ژبو ترجمې، تفاسير، علوم، د احاديثو کتابونه او سيرت نبي (ﷺ) په چاپولو کې هم مهم رول لوبوي. او همدا ډول دا ودانۍ د قران کريم پرغيبر قرائتونه د اسلامي نړۍ د مشهورو قاريانو په اوازو کي ثبتوي.

د قرآنکریم هغه آیاتونه چې یو ساینس پوه یې حیران او مسلمان کړ

ژباړه : ننګیالی (همت)

مَرَجَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ يَلۡتَقِيَانِ ۝١٩ بَيۡنَهُمَا بَرۡزَخٞ لَّا يَبۡغِيَانِ ژباړه: الله ﷻ دوه سمندرونه خوشي کړي(بهولي دي) چې سره یو ځای ښکاري، خو د دواړو تر منځ پرده حائل ده، چې له دې امله د یو بل خواته تېرى نه سي ځني کولاى په دغه آیت کي دوه مهم ټکي بیان سوي دي: ۱ د تنګ آبنا په ذریعه یعني د اوبو د هغه ځای په واسطه چي دوې وچې سره بېلوي د سمندرونو سره یو ځای کېدل یو عادي او معمولي حالت دی. ۲ دا حقیقت چي د دوو سمندرونو په منځ کي د یوه ځانګړي خنډله امله هغه یو له بله په بشپړه توګه نه سره یو ځای کیږي. راځئ په دې لړ کي تر ټولو د مخه د ساینسي ځانګړنو څېړنه وکړو فرانسوي ساینس پوه کوسټو(cousteu) چي د سمندر دننه په اوبو کي په څېړنه بوخت او مشهور دئ، دا پته یې ولګول چي روم سمندرګی) (mediterranean او اقیانوس سمندرګی (atlantic) د کیماوي او ژوند پوهنیز (بیالوژیکي) پلوه یوله بله توپیره لري. هغه د دې حقیقت د څرګندولو لپاره د جبل طارق آبنا ته نژدې تر سمندر لاندي څېړني وکړي، ویې ویل چي د جبل طارق له جنوبي (مراکش) او شمالي(هسپانیې) خواوو څخه بیخي په داسي حال کي چي هیڅ توقع یې نه کیږي د خوږو او تازه اوبو چینې راوزي. دغه چینې چي په سمندرکي دننه دي، دومره ستري دي چي یوه د بلي لوري ته د (۴۵) ډګریو په زاویه تیزي سره لوړي پورته کیږي او د یوه ډم په شان ږمونځي د غاښو بڼه غوره کوي چي له دې امله د روم او اقیانوس سمندرګي دننه یو له بله نه سره ګډیږي. تر دې څېړني او جوتوني وروسته چي کوسټو ته پورتني دوه آیتونه وښوول سول نو حیران ورته پاته سو. د قرآنکریم د عظمت او سترتوب تعریف یې وکړ او مسلمان سو. په دې حیرانونکي مبارک آیت کي د جبل طارق د څنډو په هکله په بېخي واضح او څرګنده توګه بیان سوی دی. خو راځئ یو ځل بیا د دغه آیت د الرحمان د مبارکي سورې موضوع د لوی څښتن ﷻ د سترو او ښکلو نعمتونو او تخلیق په هکله د هغه نه محدودېدونکي پوهه او حکمت دی. له دغو آیتونو څخه نوري معناګاني هم راوزي او هغه دا چي په سمندر کي د ژوندیو مخلوقاتو شمېر د مځکي د مخلوقاتو تر شمېر زیات دئ. په سمندر کي بې شمیره اجسام موجودات او زښت زیات ډول ډول واښه ، شینلي او داسي نور سته، چي له هغو څخه د لوی څښتن ﷻ قدرت او عظمت ډیر ښه څرګندیږي. دا هم څرګنده ده چي ډول ډول ځناور او ښاروي په ډول ، ډول چاپېریالونو کي پایښت مومي. نو دغه سبب دی چي د لوی څښتن ﷻ قدرت سمندرونه ګډوډ کېدو ته نه دي پرې ایښي. ځکه هر سمندري ژوی په خپل بیل سمندري چاپېریال کي ژوند او وده کولاى سي. دغه خبري زموږ پام د الرحمان د سورې (۲۲) لمبر آیت ته، په تېره د سمندرونو د جوړښت او د سمندري نباتاتو او کبانو د ویش لوري ته کوم چي د تودوخي په درجه کي د بدلونو له امله بدلون مومي، هم وراړوي، (۲۲) لمبر آیت دي: (يَخۡرُجُ مِنۡهُمَا ٱللُّؤۡلُؤُ وَٱلۡمَرۡجَانُ ۝٢٢ یعني: له دې سمندرونو څخه مرغلري او مرجان راوزي.

نو دغه آیت په دواړو سمندرونو کي د مرغلرو او د ښکلو سمندري ډبرو موجودیت هم اعلانوي. نو لکه څنګه چي لوی څښتن ﷻ څوارلس سوه کاله پخوا اعلان کړی دی همدا اوس جوته سوې او څرګنده سوې ده چي په سمندرونو کي ډېر غټ غټ بڼونه او زښت زیات ډولونه کبان شته. په سمندرونو کي داسي ګلان سته چي ساری یې پر ځمکه نه موندل کیږي، د سمندر په تل کي(lepas fasicaris یو ډول غاټول غوندي ګلان سته چي تر مځکنیو غاټولو زیات ښکلي دي. دغه راز د سمندر په ژورو کي ډېر ښکلي حشرات هم سته. په سمندرکي د acan thurus (triostegus په نامه یو ډول داسي ماهیان سته چي پر سره جسم باندي یې د ګلانو ګردی نخښې سته چي یو ډول ښکلې رڼا ځني خپریږي او شاوخوا رڼا کوي. د دغه ډول رڼا خپروونکو بې شمېرو کبانو ډولونه ډېرشو ته رسیږي دغه مخلوقات د لوی څښتن ﷻ د ښکلي او عظیم صنعت ځانګړي بېلګي دي او د سمندرونو د نه ګډېدو لاملونه څرګندوي. لکه چي له آیت مبارک څخه ښکاري دغسي ساینسي څېړونو هم څرګنده کړې ده چي د جبل طارق دآبنا په دواړو لورو کي دومره بې شمېره سمندري ډبري او په تل کي یې داسي ښکلي او ډول ، ډول مخلوقات او حشرات موجود دي چي په اوسني پرمختللي دور کي هم د هغو شمېر ټاکل ناشونی دی. د دې سمندري مخلوقاتو له بیان څخه زموږ موخه دا ده چي وښیو قرآنکریم څوارلس سوه کاله وړاندي د سمندرو په ژورو کي، په هغو ځایونو کي چي بېخي په سترګو نه لیدل کیږي د دغو ښکلو حشراتو او مناظرو وجود ښوولی او بیان کړئ دئ. د الرحمان د سورې په د غو آیتونو کي زموږ د حقیقي معبود د دغسي بې شمېرو او ښکلو ښودلو سوو مخلوقاتو په هکله اوس چي د هغو له ښوولو څخه څوارلس پېړۍ تېریږي او څرګندوني زیاتیږي له هغو څخه د دغو مبارکو آیتونو راز او حقانیت څرګندیږي.

انسان د څه لپاره پیدا دی؟

لیکوال : حافظ مولوي احمد سعید

که یو عاقل انسان فکر وکړي نو خامخا و دې حقیقت ته رسیږي چي الله ﷻ چي په دنیا کي څه پیدا کړي او یا یې په آخرت کي کوم نظام پیدا کړی دا ټوله د انسان لپاره پیداسوي دي مثلاً که مځکه ده که آسمانونه دي که لمر او سپوږمۍ ده که شپه او ورځ ده که غرونه او دریابونه دي که درختي او باغونه دي او یا څاروی دي دا ټول الله ﷻ د انسان لپاره پیدا کړي دي لکه په قرآن کریم کي چي په مختلفو آیتونو کي الله ﷻ اشاره ورته کړې الله ﷻ د شپې، ورځي، لمر، سپوږمۍ، او ستورو په هکله فرمایي:وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ ۖ وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتُۢ بِأَمۡرِهِۦٓ ﴿١٢﴾ (النحل ۱۲) ژباړه:او ستاسي د ګټي لپاره ئې شپه او ورځ،لمر او سپوږمۍ مسخره کړي دي او ستوري د الله ﷻ په حکم مسخره ګرځول سوي دي.د دریابو په هکله فرمایي:وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلۡبَحۡرَ لِتَأۡكُلُواْ مِنۡهُ لَحۡمًا طَرِيًّا وَتَسۡتَخۡرِجُواْ مِنۡهُ حِلۡيَةً تَلۡبَسُونَهَا﴿١٤﴾ (النحل ۱۴) ژباړه: او الله ﷻ هغه ذات دی چي دریاب ئې مسخره کړی دی څو تاسو د هغه څخه تازه غوښه وخوری او هم د هغه څخه ګڼې د استعمالولو لپاره را وباسی. د څارویو په هکله فرمایي:وَٱلۡأَنۡعَٰمَ خَلَقَهَا ۗ لَكُمۡ فِيهَا دِفۡءٌ وَمَنَٰفِعُ وَمِنۡهَا تَأۡكُلُونَ ﴿٥﴾ (النحل الایة ٥) ژباړه: او الله ﷻ څاروي پیدا کړل چي په هغه کي ستاسو لپاره ګرمي جامې هم دي او نوري فایدې هم دي او ځني له هغوی څخه تاسو خوری. د باران په هکله الله ﷻ فرمایي:هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً ۖ لَّكُم مِّنۡهُ شَرَابٌ وَمِنۡهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾ (النحل ۱۰) ژباړه: او الله هغه ذات دی چي اسمانونو څخه ستاسو لپاره اوبه را اوُ روي له د غو اوبو څخه تاسو څښل کوئ او د همدې اوبو څخه درختي شنې کیږي چي په دې کي تاسو څاروي څروی. او په بل ځای کي الله ﷻ فرمایي: چي تاسو ګورئ ټول هغه شیان چي په آسمانونو کي دي او په مځکه کي دي ماستاسو د ګټي لپاره مسخره کړي دي :أَلَمۡ تَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلۡأَرۡضِ وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةً وَبَاطِنَةً ۗ ﴿٢٠﴾ (لقمان ۲۰)ژباړه: او تاسو دا نه وینی چي الله ﷻ د آسمانونو او مځکي ټول شیان ستاسو تابع ګرځولي او تاسو ته یې ښکاره او پټ نعمتونه پوره، پوره درکړي دي د دې حقیقت ته څخه وروسته چي الله ﷻ هر څه د انسان لپاره پیدا کړي پوښتنه دا ده چي الله ﷻ انسان د څه لپاره پیدا کړی دی د قرآني آیتونو او نبوي آحادیثو په رڼا کي دا حقیقت معلومیږي چي د انسان څخه هدف یوازي د واحد الله ﷻ اطاعت او بنده ګي ده او بس لکه چي فرمایي وَمَا خَلَقۡتُ ٱلۡجِنَّ وَٱلۡإِنسَ إِلَّا لِيَعۡبُدُونِ ﴿٥٦﴾ (الذاریات ٥٦) ژباړه: او ما پېرانان او انسانان بېله دې څخه چي زما عبادت وکړي د بل څه لپاره نه دي پیدا کړي .نودا خبره راته معلومیږي چي د انسانانو او پېرانانو پیدایښت یوازي د الهي عبادت منظور دی دا معنی چي انسان باید یو الله ﷻ ته تسلیم سي او د عبودیت سر ورته کښته کړي او د ژوندانه ټول کارونه که عبادات وي که معاملات(راکړه ورکړه) که کار او کسب وي، که تجارت وي یوازي او یوازي یې د الله ﷻ او دهغه د رسول دلارښووني سره سم وکړئ او خپل ځان ته دا حق ورنکړی چي په خپل فکر او اټکل کوم کار ته روا او ناروا و وایي او یا د ثواب او عذاب حکم پر وکړي بلکي د خیر او شر روا او ناروا حلال او حرام معیار یوازي الهي فرمان وبولئ د دې لپاره چي انسان دغه هدف او معیار تر لاسه کړي الله ﷻ د پیغمبرانو سلسله جاري کړېده او د نبي کریم ﷺ رسالت یې تر هغه چي انسان د مځکي پر سر ژوند کوي جاري ساتلې ده ځکه د محمد ﷺ دین هغه اخري او ورستی دین دی چي هیڅکله په ذات کي د تحریف سره ندی مخامخ سوی چي انسان بیا د کوم بل دین لپاره ضرورت احساس کړی نو په همدې اساس د الله ﷻ بنده ګي د انسان لپاره هغه مهمه وظیفه ده چي په ټول ژوند کي یوه لحظه هم باید پاته نسي ځکه چي الله ﷻ هغه کسان چي د الهي عبادت څخه ځنګ کوي د حیواناتو سره مشابه کړیدي او د هغو ژوند یې حیواني ژوند بللی دی ځکه انساني ژوند بېله الهي بنده ګۍ څخه امکان نلري او انسان نسي کولای بېله الهي بنده ګی څخه دانسانیت وړ ژوند وکړي.

سرچینه: http://www.taleemulislam-radio.com/

ستاسو د هغو پوښتنو جوابونه په ليکلي بڼه کوم ،چې دټليفون پرګرښه مو کړي او دتعليم الاسلام ولسي راډيو له لاري ستاسو داوازونو سره نشر ته سپارل سوي دي

ستاسو پوښتنو ته ځواب ويونکی: شيخ الحديث مولوي محمد عمر خطابي

۱۱سوال: د لمانځه ومخ ته تېرېدل څه حکم لري؟

د سوال کوونکي نوم : عبد الله

جواب: د لمانځه مخ ته تېريدل ډېره ګناه لري ځکه أَبو جُهَيمٍ ﷺ وايي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايلي دي : لَوْ يَعْلَمُ الْمَارُّ بَيْنَ يَدَيْ الْمُصَلِّي مَاذَا عَلَيْهِ لَكَانَ أَنْ يَقِفَ أَرْبَعِينَ خَيْرًا لَهُ مِنْ أَنْ يَمُرَّ بَيْنَ يَدَيْهِ قَالَ أَبُو النَّضْرِ لَا أَدْرِي أَقَالَ أَرْبَعِينَ يَوْمًا أَوْ شَهْرًا أَوْ سَنَةً(متفق عليه) ژباړه : د لمونځ کوونکي مخ ته تېرېدونکي ته که معلومه وای چې پر ده باندي څوني ګناه راځي نو که څلوېښت ورځي او يا وايي څلوېښت مياشتي او يا وايي څلوېښت کلونه ودرېږي دا به د لمونځ کونکي مخ ته تر تېرېدلو ورته خير او ښه وي .په ورځو مياشتو او کلونو کي ابونضر چې ددې حديث راوي دئ شک لري خو په بل حديث کي کلونه ذکر سوي دي ددې نبوي احاديثو څخه معلومه سوه چې د لمونځ کوونکي مخ ته تېرېدل ډېره لويه ګناه ده ، څلوېښت کاله انتظار ايستل لږ مده نه ده خو بيا هم دوني اوږده مده انتظار ايستل لا هم رسول الله ﷺ د لمانځه مخته تر تېرېدلو غوره بللي دي نو هر مسلمان ته په کار ده، چې تلوار و نه کړي بلکی لږ وخت انتظار وباسي څو لمونځ کونکئ د لمانځه څخه فارغه سي . البته د لمانځه مخ ته تېرېدل په هغه صورت کي ګناه لري چې د لمونځ کوونکي مخ ته ستره نه وي ، ستره و هغه شي ته وايي چې لږ تر لږه د برچې په اندازه يعني د ګوتي په اندازه پنډ او يو ليڅی قدر جګواله ولري چې دمعاصر وخت ۴۵ cmسره برابرېږي ، که د لمونځ کوونکي مخ ته سُتره وي نو د سترې و هغي خوا ته تېرېدل پروا نه کوي . د جماعت په لمانځه کي که د امام مخ ته ستره ودرول سي هغه د مقتديانو د پاره هم کفايت کوي د امام د سترې هغي خوا ته که څوک تېرېږي پروا نه کوي،ځکه أَبِو جُحَيفَةَ وايي : ثُمَّ رَأَيْتُ بِلَالًا أَخَذَ عَنَزَةً فَرَكَزَهَا وَخَرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي حُلَّةٍ حَمْرَاءَ مُشَمِّرًا صَلَّى إِلَى الْعَنَزَةِ بِالنَّاسِ رَكْعَتَيْنِ وَرَأَيْتُ النَّاسَ وَالدَّوَابَّ يَمُرُّونَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْ الْعَنَزَةِ (متفق عليه)أَبو جُحَيْفَة وايی : وروسته مي بلال وليدی برچه يي را اخيستې وه پر مځکه يې جګه کړه او رسول الله ﷺ د خپلي خيمې څخه په سور ليکي نوي جوړه جامو کي راووتی لونګ يې پونډيو ته را پورته کړی ؤ د برچې وخوا ته يې دوه رکعته سفريانه لمونځ خلګو ته ورکړی او ما خلګ او حيوانان ليدل چې د برچې و هغه خوا تېريدل .که لمونځ کونکی په دښت يا يو لوی مسجد کي لمونځ اداء کاوه او مخ ته يې ستره نه وه نو بيا په څوني فاصله کي يې څوک مخ ته تېرېدلای سي ؟ په دې اړوند امام سرخسي رحمة الله عليه په مبسوط کي څو قولونه را نقل کړيدي : وَأَصَحُّ مَا قِيلَ فِيهِ أَنَّ الْمُصَلِّي لَوْ صَلَّى بِخُشُوعٍ فَإِلَى الْمَوْضِعِ الَّذِي يَقَعُ بَصَرُهُ عَلَى الْمَارِّ يُكْرَهُ الْمُرُورُ بَيْنَ يَدَيْهِ ، وَفِيمَا وَرَاءَ ذَلِكَ لَا يُكْرَهُ ، وايي تر ټولو صحيح وينا دا ده چې د لمونځ کونکي نظر پر و نه لګيږي خو دا په هغه صورت کي چې لمونځ کونکی لمونځ په خشوع اداء کوي يعني د سجدې د ځای څخه هغه خوا ته نه ګوري او په دوني فاصله کي بيا نژدې و مخ ته ورته تېرېدل چې د لمونځ کونکي نظر پر تېرېدونکي لګيږي نو بيا کراهيت لري .که څوک په ولاړه کي د سجدې ځای ته ګوري نو درې صفونه هغه خوا ته بيا څوک په نظر نه ورځي لهذا په دښتونو کي او همدا راز په لويو لويو مسجدونو کي د درو صفونو څخه په ليري واټن کي تېرېدل د پورتنی وينا له مخي جايز بلل کيږي .مسأله: د هدايې په شرحه فتح القدير کي وايې : وَلَوْ صَلَّى إِلَى وَجْهِ إِنْسَانٍ وَبَيْنَهُمَا ثَالِثٌ ظَهْرُهُ إِلَى وَجْهِ الْمُصَلِّي لَمْ يُكْرَهْ . که څوک و چا ته مخامخ لمونځ کوي خو د لمونځ کونکي او د هغه چا تر منځ چې لمونځ کونکي ته مخامخ ناست وي دريم نفر وي د هغه شا لمونځ کونکي ته وي نو بيا کراهيت نه لري . مثلاً امام چې لمونځ وکړي سلام وګرځوي او پر مقتديانو مخ راواړوي، او په دوهم صف کي امام ته مخامخ مسبوق پا ته لمونځ پوره کوي نو دا پروا نه کوي ځکه چې د ده مخ ته په اول صف کي ناست کس د امام او مسبوق تر منځ ستره ګرځي

.۱۲سوال: په کور کي و ښځو ته په جماعت سره لمونځ ورکول د اسلام له نظره څنګه دی؟ د سوال کوونکي نوم: عبدالولي

جواب: بېله عذره په کور کی و ښځو ته جماعت ورکول کراهيت لري ځکه د صحيح قول پر بنسټ د اذان عملي اجابت پر نارينه ؤ واجب دی يعني اذان چې وسي نو د جماعت د لمانځه د اداينې د پاره به مسجد ته خامخا ورځي لکه څنګه چې په دالمحتار کي وايي : وَسَيَأْتِي أَنَّ الرَّاجِحَ عِنْدَ أَهْلِ الْمَذْهَبِ وُجُوبُ الْجَمَاعَةِ وَأَنَّهُ يَأْثَمُ بِتَفْوِيتِهَا اتِّفَاقًا . وَحِينَئِذٍ يَجِبُ السَّعْيُ بِالْقَدَمِ او ژر به دا مسئله درته راسي چې زمونږ د مذهب د

علماؤ په اند راجح قول دا دی چې په جماعت لمونځ اداء کول واجب دی او د ټولو په آند د جماعت په پرېښولو ګناهکاره کیږي . د همدې مسئلې د لږ څېړنې او تشریح وروسته وایي : إنَّ مَذْهَبَ الْإِمَامِ الْحَلْوَانِيِّ أَنَّهُ بِذَلِكَ لَا يَنَالُ ثَوَابَ الْجَمَاعَةِ وَأَنَّهُ يَكُونُ بِدْعَةً وَمَكْرُوهًا بِلَا عُذْرٍ ، د امام حلواني په آند که څوک په کور کې و ښځو لره جماعت ورکوي نو په دې سره د جماعت د لمانځه ثواب نه سي لاس ته راوړلای او بل داچې دا ډول کار بېله عذره څخه بدعت او مکروه کار دی .د عذر د جملې څخه دا هم ګڼل کیږي چې کله نا کله د جماعت لمونځ د چا څخه تیر سی نو بیا دی په خپل کور کې و ښځو لره لمونځ په جماعت ورکړي لکه څه ډول چې په ردالمحتار کې د عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ أَبِي بَكْرٍ عَنْ أَبِيهِ روایت رانقل کړی دی: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خَرَجَ مِنْ بَيْتِهِ لِيُصْلِحَ بَيْنَ الْأَنْصَارِ فَرَجَعَ وَقَدْ صَلَّى فِي الْمَسْجِدِ بِجَمَاعَةٍ ، فَدَخَلَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي مَنْزِلِ بَعْضِ أَهْلِهِ فَجَمَعَ أَهْلَهُ فَصَلَّى بِهِمْ جَمَاعَةً .وایي رسول الله ﷺ د کور څخه ووتی څو د انصارو تر منځ جوړه راولي د جوړې څخه چې راستون سو د جماعت لمونځ ځنې تېر سوی ؤ ، رسول الله ﷺ د خپلې یوې ښځې و حجرې ته ننوت هلته یې خپله کورنۍ راغونډه کړه او د جماعت لمونځ یې ورته ورکړی .دا مسئله به هم پر زیاته کړو چې د ښځو د پاره په خپل منځ کې جماعت کول هم کراهیت لري په الدر المختار وایی : (وَ) يُكْرَهُ تَحْرِيمًا (جَمَاعَةُ النِّسَاءِ) وَلَوْ التَّرَاوِيحَ د ښځو جماعت کول په تحریمي ډول مکروه دی که څه هم تراویح وي .

١٣ سوال پر بایسکل، موټرسیکل،موټر او داسې نورو شیانو باندې زکات څنګه دی او د دوکان زکات به څه ډول ورکوي؟

د سوال کوونکي نوم: ظاهر جان

جواب: عراده جات او دې ته ورته نور شیان پر دوه ډوله دي.یو ډول یې هغه دي چې څوک یې استعمال کوي کار ځینې اخلي او بل ډول یې هغه دي چې څوک خپل شخصي کار نه ځنې اخلي بلکې د تجارت د پاره وي.هغه شیان چې څوک کار ځینې اخلي او استعمالوي یې لکه د ځان د سپرلۍ موټر یا موټرسیکل دا په حوائج اصلیه یعنې د ژوندانه په اصلي اړتیاؤ کې راځي د دا ډول شیانو ارزښت چې هر څونې وي بیا هم زکات نه پر راځي او کوم شیان چې د تجارت د پاره وي لکه د شوروم موټران او موټرسیکلان او یا تجارتي مځکې چې څوک یې د ګټې د پاره رانیسي او بیرته یې خرڅوي او همدا یې تجارت او کاروبار وي همدا ډول شیان تجارتي شیان بلل کیږي د همدغو شیانو مالک که د زکات د نصاب څښتن وي د هر قمري کال په تیریدلو به د همدغو شیانو د ارزښت څخه په سلو کې دوې نیمې افغانۍ زکات ورکوي . په هدایة کې وایي : الزَّكَاةُ وَاجِبَةٌ فِي عُرُوضِ التِّجَارَةِ كَائِنَةً مَا كَانَتْ إذَا بَلَغَتْ قِيمَتُهَا نِصَابًا مِنْ الْوَرِقِ أَوْ الذَّهَبِ لِقَوْلِهِ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ فِيهَا يُقَوِّمُهَا فَيُؤَدِّي مِنْ كُلِّ مِائَتَيْ دِرْهَمٍ خَمْسَةَ دَرَاهِمَ ، زکات په هر تجارتي مال کې لازمیږي هر شئ چې وي خو چې قیمت یې د سپینو زرو یا د سرو زرو نصاب ته ورسیږي ځکه په دې اړوند د رسول الله ﷺ وینا هم رانقل سوې ده ، ددې شیانو نرخ به ټاکي د ارزښت له مخې به د دوو سوو درهمو څخه پنځه درهمه یعنې د مال د قیمت او بازاري نرخ دوه نیم په سلو کې زکات ورکوي .د هدایې شرح په فتح القدیر کې وایي : وَفِي الْبَابِ أَحَادِيثُ مَرْفُوعَةٌ وَمَوْقُوفَةٌ ، فَمِنْ الْمَرْفُوعَةِ : مَا أَخْرَجَهُ أَبُو دَاوُد عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ : أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَأْمُرُنَا أَنْ نُخْرِجَ الصَّدَقَةَ مِنْ الَّذِي يُعَدُّ لِلْبَيْعِ . ا هـ .سَكَتَ عَلَيْهِ أَبُو دَاوُد ثُمَّ الْمُنْذِرِيُّ ، وَهَذَا تَحْسِينٌ مِنْهُمَا ، وَصَرَّحَ ابْنُ عَبْدِ الْبَرِّ بِأَنَّ إسْنَادَهُ حَسَنٌ ،په دې اړوند مرفوع او موقوف احادیث رانقل سوي دي د مرفوع احادیثو څخه د سَمُرَةَ بن جندب رضي الله عنه روایت دی چې وایي : رسول الله ﷺ مونږ د هغو مالونو د زکات په ورکولو امر کولو چې هغه مالونه به د خرڅلاو(یعني تجارت د پاره تیار سوي وه .)داچې د تجارتي مالونو او هم د مروجو سکو خاوند د زکات د نصاب څښتن دی او که نه دی ؟ دا د تجارتي مالونو د تقویم یعنې ارزښت ټاکلو څخه معلومیږي که په درهمونو یعنې سپینو زرو د مالونو او مروجو سکو نرخ وټاکل سي که د ټولو ارزښت دوه سوه درهمه یعنې د اوو سوو ګرامو سپین زرو یا تر دې زیاد سي د ارزښت څخه به یې دوه نیم فیصده زکات ورکوي او که په دینار یعني سرو زرو تقویم سي نرخ یې وټاکل سي نو بیا که یې ارزښت شل دیناره یعنې اوه نیمې تولې (۹۰ ګرام) سره زر یا تر دې زیاد سي پر مالک یې زکات فرضیږي . د زکات د نصاب معیار دینار او درهم یعنې سره زر او سپین زر دي نو داچې تجارتي مالونه او مروجې سکې د نصاب د معلوملو د پاره په څه شي تقویم سي ارزښت او نرخ یې معلوم کړل سي په دې اړه امام سرخسي رحمة الله علیه په مبسوط کې زمونږ د ائمه کرامو مذهب داسې رانقل کړی دی : وَيُقَوِّمُهَا يَوْمَ حَالَ الْحَوْلُ عَلَيْهَا إنْ شَاءَ بِالدَّرَاهِمِ وَإِنْ شَاءَ بِالدَّنَانِيرِ وَعَنْ أَبِي حَنِيفَةَ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى فِي الْأَمَالِي أَنَّهُ يُقَوِّمُهَا بِأَنْفَعِ النَّقْدَيْنِ

سرچینه: http://www.taleemulislam-radio.com/

لِلْفُقَرَاءِ وَعَنْ أَبِي يُوسُفَ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى أَنَّهُ يُقَوِّمُهَا بِمَا اشْتَرَاهَا إنْ كَانَ اشْتَرَاهَا بِأَحَدِ النَّقْدَيْنِ فَيُقَوِّمُهَا بِهِ وَإِنْ كَانَ اشْتَرَاهَا بِغَيْرِ نُقُودٍ قَوَّمَهَا بِالنَّقْدِ الْغَالِبِ فِي الْبَلَدِ وَعَنْ مُحَمَّدٍ رَحِمَهُ اللَّهُ تَعَالَى أَنَّهُ يُقَوِّمُهَا بِالنَّقْدِ الْغَالِبِ عَلَى كُلِّ حَالٍ . ژباړه : تجارتي مالونه چي کال پر تېر سي په هغه مهال که د مالک خوښه وه په درهم (يعني سپينو زرو) او يا په دينار (يعني سرو زرو) تر نرخ به يې باسي ارزښت به ټاکي ، د ابوحنيفة رحمة الله عليه څخه په امالي (غير ظاهر الرواية) کي رانقل سوي دي چي په سرو او سپينو زرو کي چي د هر شي په نرخ ټاکنه کي د فقيرانو ګټه وه د هغه له مخي به يي نرخ ټاکي ، د ابويوسف رحمة الله عليه وينا دا ده کوم مالونه چي په درهم رانيول سوي وي د هغه نرخ او ارزښت په درهم ټاکل کيږي او کوم مالونه چي په دينار رانيول سوي وي د هغو نرخ په سرو زرو ټاکل کيږي او کوم مالونه چي په دينار او درهم نه وي رانيول سوي هغه بيا په دينار او درهم کي چي په هر يوه پلور او پير راکړه ورکړه زياته کېدله په هماغه يې نرخ ټاکل کيږي ، د محمد رحمة الله عليه وينا دا ده چي تجارتي مالونه په هر حالت کي په دينار او درهم يعنی په سرو او سپينو زرو کي په هغه شي تقويم کيږي نرخ او ارزښت يې ټاکل کيږي چي په دا ښار کي زياته راکړه ورکړه پلور او پير په کيږي .لهذا د دوکانداري او هم نور تجارتي مالونه د قمري کال په تېرېدلو تر نرخ وځي که نصاب پوره کړي د ارزښت له مخي به دوه نيم فيصده يعني په هرو زرو افغانيو کی پنځه ويشت افغانۍ او په هرو لکو افغانيو کي دوه نيم زره افغانۍ او په لسو لکو افغانيو کي پنځه ويشت زره افغانۍ هر کال زکات ورکوي .

۱۴ سوال: يو مسلمان چي د بل مسلمان ورور غيبت وکړي او هغه مسلمان بيا د دې بل ورور غيبت وکړي، نو په آخرت کي الله جل جلاله و دواړو ته سزا ورکوي اوکه يوه ته؟ د سوال کوونکي نوم: محمد قاهر

ځواب: په دنيا کي چي انسانان يو پر بل تېری او تجاوز کوي، يو د بل حقوق لاندي کوي، لکه څه ډول چي دلته وايي يو د يوه نفر غيبت کوي او هغه بيا د ده غيبت کوي د قيامت په ورځ د ټولو سره حساب کيږي د ټولو عملونه تلل کيږي څو خلګو ته د محشر پر عام ميدان په مشاهده وښودل سي چي د چا حق په چا پسي ورځي او بيا و مظلوم ته د ظالم څخه بدله وراخيستل کيږي . امام ترمذي د عايشي رضي الله عنها څخه روايت کوي چي وايي : أَنَّ رَجُلًا قَعَدَ بَيْنَ يَدَيْ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ لِي مَمْلُوكِينَ يَكْذِبُونَنِي وَيَخُونُونَنِي وَيَعْصُونَنِي وَأَشْتُمُهُمْ وَأَضْرِبُهُمْ فَكَيْفَ أَنَا مِنْهُمْ قَالَ يُحْسَبُ مَا خَانُوكَ وَعَصَوْكَ وَكَذَبُوكَ وَعِقَابُكَ إِيَّاهُمْ فَإِنْ كَانَ عِقَابُكَ إِيَّاهُمْ بِقَدْرِ ذُنُوبِهِمْ كَانَ كَفَافًا لَا لَكَ وَلَا عَلَيْكَ وَإِنْ كَانَ عِقَابُكَ إِيَّاهُمْ دُونَ ذُنُوبِهِمْ كَانَ فَضْلًا لَكَ وَإِنْ كَانَ عِقَابُكَ إِيَّاهُمْ فَوْقَ ذُنُوبِهِمْ اقْتُصَّ لَهُمْ مِنْكَ الْفَضْلُ قَالَت فَتَنَحَّى الرَّجُلُ فَجَعَلَ يَبْكِي وَيَهْتِفُ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمَا تَقْرَأُ كِتَابَ اللَّهِ

{ وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ }الْآيَةَ فَقَالَ الرَّجُلُ وَاللَّهِ يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا أَجِدُ لِي وَلِهَؤُلَاءِ شَيْئًا خَيْرًا مِنْ مُفَارَقَتِهِمْ أُشْهِدُكُمْ أَنَّهُمْ أَحْرَارٌ كُلُّهُمْ .يو سړی د رسول الله صلی الله علیه وسلم په مخ کي کښېنستئ ويې ويل : اې د الله رسوله صلی الله علیه وسلم! زه مريان لرم هغوی دروغ راته وايي ، خيانت را سره کوي حکم مي نه پر ځای کوي او زه بيا هغوی ته ښکنځل کوم او وهم يې نو زما او د دوی حالت څه ډول دی . رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وويل : دوی چي ستا سره څوني خيانت کړی نافرماني يې کړې او دروغ يې در ته ويلي دي او تا چي دوی لره څوني سزا ورکړې ده دا ټول حساب کيږي که ستا سزا د دوی د ګناهونو په اندازه وه نو تاسو سر په سر سواست نه ستا په دوی پسي حق ورځي او نه د دوی حق په تا پسي درځي او که ستا سزا د دوی تر ګناهونو کمه وه ستا حق په دوی پسي ورځي او که ستا سزا د دوی تر ګناهونو زياته وه نو د هغه اضافي سزا کسات ستا څخه و دوی ته ور اخيستل کيږي .عايشة رضي الله عنها وايي : سړی ګوښه سو ژړا او چغي يې وهلې . رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وويل : ايا ته د الله کتاب قران نه لولې چي وايي :وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ او مونږ د قيامت په ورځ د عدالت ترازوګان ږدو پر هيچا باندي ظلم نه کول کيږي .. دې سړي وويل : اې د الله جل جلاله رسوله صلی الله علیه وسلم ! زما او د دوی د پاره تر دې غوره بل څه نه وينم چي دوی د ځان څخه بيل کړم نو زه تاسو په دې ګواهان کوم چي ما دوی آزاد کړي دي .په دې نبوي حديث کي چي څه ذکر سوي دي د غيبت حکم هم همدا ډول دئ خو دا هم بايد په پام کي ولرو چي انسانان چي په خپل منځ کي يو پر بل کوم ظلمونه کوي دا يو د بل سره په قصاص اداء کيږي البته د الله جل جلاله د حکم څخه سرغړونه ځان ته جرم دی که الله جل جلاله بخښنه ورته و نه کړي نو د سزا سره به يې هرومرو مخامخ کيږي ، غيبت دا ډول ګناه نه ده چي يوازي د بل انسان حق په کښي پايماله کيږي بلکي د خپل رب او خالق د حق پايماله کول هم دي نو ځکه د غيبت کونکو غيبت کول که په خپل منځ کي سره برابر هم سي د الله جل جلاله د حکم د نافرمانۍ له کبله که الله جل جلاله وغواړي سزا به ورکوي څوک بايد داسي

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/

فکر و نه کړي چې زه که د بل غیبت کوم هغه بیا زما غیبت کوي نو د اخرت په ورځ به سر په سر کیږو دا ډول فکر کول شیطاني چال او د ځان تېرایستنه ده .د دې تر څنګ غیبت هم باید وپېژنو ځکه ډېر نفر غیبت کوي خو غیبت ته غیبت نه وايي :

امام مسلم رحمة الله علیه د ابوهریرة رضي الله عنه څخه روایت کوي وايي رَسُول اللَّهِ ﷺ وفرمایل : أَتَدْرُونَ مَا الْغِيبَةُ قَالُوا اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ . ایا تاسو پوهیږۍ چې غیب څه ته وايي ؟ هغو ورته وویل : الله ﷻ او د الله رسول ﷺ تر بل هر چا ښه په پوهیږي رسول الله ﷺ ورته وویل : ذِكْرُكَ أَخَاكَ بِمَا يَكْرَهُ د خپل ورور په داسي څه یادونه کول چې هغه یې بد ګڼي غیبت دئ .قِيلَ أَفَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ فِي أَخِي مَا أَقُولُ قَالَ یو چا وویل : ته راته ووایه کوم عیب چې زه د خپل ورور بیانوم که هغه په ده کي وي نو دا هم غیبت دی ؟ رسول الله ﷺ ورته وویل : إِنْ كَانَ فِيهِ مَا تَقُولُ فَقَدْ اغْتَبْتَهُ وَإِنْ لَمْ يَكُنْ فِيهِ فَقَدْ بَهَتَّهُ . کوم څه چې ته یې پر خپل ورور وایې که هغه په ده کي وي نو تا یې غیبت وکړئ او که هغه عیب په ده کي نه وي او ته یې پر وایې نو دا بیا تا پر خپل ورور بهتان ووایه .

۱۵ سوال : پر هغو کاغذانو چې سپېڅلي توري لیکل سوي وي هغه که نه استعمالیږي او یا زاړه سي نو باید څه پرې وکړل سي ؟

د سوال کوونکي نوم : محمد

جواب :په ردالمحتار کي دا مسئله داسي را نقل سوې ده: وَفِي الذَّخِيرَةِ : الْمُصْحَفُ إذَا صَارَ خَلَقًا وَتَعَذَّرَ الْقِرَاءَةُ مِنْهُ لَا يُحْرَقُ بِالنَّارِ إلَيْهِ أَشَارَ مُحَمَّدٌ وَبِهِ نَأْخُذُ ، وَلَا يُكْرَهُ دَفْنُهُ ، وَيَنْبَغِي أَنْ يُلَفَّ بِخِرْقَةٍ طَاهِرَةٍ ، وَيُلْحَدَ لَهُ لِأَنَّهُ لَوْ شُقَّ وَدُفِنَ يَحْتَاجُ إلَى إهَالَةِ التُّرَابِ عَلَيْهِ ، وَفِي ذَلِكَ نَوْعُ تَحْقِيرٍ إلَّا إذَا جُعِلَ فَوْقَهُ سَقْفٌ وَإِنْ شَاءَ غَسَلَهُ بِالْمَاءِ أَوْ وَضَعَهُ فِي مَوْضِعٍ طَاهِرٍ لَا تَصِلُ إلَيْهِ يَدُ مُحْدِثٍ وَلَا غُبَارٌ ، وَلَا قَذَرٌ تَعْظِيمًا لِكَلَامِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ا هـ وايي: قرآن کریم،چې زوړ سي او لوستل کېدلای نه سي په اور دي نه سوزل کیږي همدې مسئلې لره امام محمد رحمة الله علیه اشاره کړې او په همدې سره مونږ عمل کوو او ښخول یې کراهیت نه لري خو په کار ده ،چې قرآن عظیم الشان په یو پاک ټوکره کي و پېچل سي او بیا لحد غوندي ځای کي ښخ کړل سي . ځکه که همداسي جر ورته وکندل سي پر هغه خاوره اچول کیږي په دې کي هم څه سپکاوی راځي البته که پر جر چت جوړ کړل سي بیا ستونزه نسته ، داسي هم کولای سي ،چې په اوبو یې پرېمنځي یعني په اوبو یې لیکنه خرابه کړي او یا یې داسي پاک ځای کښېږدي چې هلته د بې اودسو لاس نه پرلګیږي او نه چټلي او دوړي پر لویږي دا ټول د الله ﷻ د کلام د تعظیم له کبله په کار دي .البته کوم ځای چې قرآن پکښې ښخ کیږي هغه باید ناپاک او د خلګو د تلو راتلو لاره نه وي .د نورو کتابونو په هکله په الدر المختار کي وايي : الْكُتُبُ الَّتِي لَا يُنْتَفَعُ بِهَا يُمْحَى عَنْهَا اسْمُ اللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَيُحْرَقُ الْبَاقِي وَلَا بَأْسَ بِأَنْ تُلْقَى فِي مَاءٍ جَارٍ كَمَا هِيَ أَوْ تُدْفَنَ وَهُوَ أَحْسَنُ كَمَا فِي الْأَنْبِيَاءِ .کوم کتابونه چې ګټه ځني اخیستل کېدلای نه سي د هغو څخه د الله ﷻ نومونه د رسول الله ﷺ او نورو پیغمبرانو او ملائکو نومونه محوه کیږي یعني په توړلو یا قلم ځني پاک کیږي او نوري لیکني یې سوځل کیږي خو دا هم پروا نه کوي چې همداسي یې روانو اوبو ته وغورځوي البته ښخول یې غوره دي .د صحیح غرض یا د پایماله کیدلو څخه د خوندي ساتني په غرض د کاغذ له مخي د الله ﷻ د نامه خرابول جواز لري ځکه څه مهال چې رسول الله ﷺ د عمرې د پاره مکې مکرمې ته تلی په حدیبیه کي د مشرکانو له خوا څخه د عمرې د ادایني څخه راوګرځول سو او وروسته هلته د مکې د مشرکانو سره مصالحه او جوړه وسوه او د جوړي تړون لیک حضرت علي رضي الله عنه ولیکی امام بخاري د الْبَرَاءَ بْنَ عَازِبٍ رضي الله عنهما څخه روایت کوي :

فَكَتَبَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ فَقَالَ الْمُشْرِكُونَ لَا تَكْتُبْ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ لَوْ كُنْتَ رَسُولًا لَمْ نُقَاتِلْكَ فَقَالَ لِعَلِيٍّ امْحُهُ فَقَالَ عَلِيٌّ مَا أَنَا بِالَّذِي أَمْحَاهُ فَمَحَاهُ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِيَدِهِ په تړون لیک کي یې محمد رسول الله ﷺ ولیکی مشرکانو و رسول ﷺ ته وویل : محمد رسول الله ﷺ مه لیکه ځکه که ته رسول وای نو مونږ ستا سره جنګ نه کاوه نو نبي کریم ﷺ و حضرت علي رضي الله عنه ته وویل چې د رسول الله ﷺ توري ځني پاک کړه ، حضرت علي رضي الله عنه وویل چې زه خو د رسول الله ﷺ لفظ نه ځني پاک کوم بیا نبی کریم ﷺ په خپل لاس د رسول الله ﷺ کلمه د محمد ﷺ د څنګ څخه پاکه کړه .نو ځکه زمونږ علماء کرام وايي چې په کومو کتابونو کي چې د الله ﷻ یا رسول الله ﷺ او نورو پیغمبرانو یا ملائکو نومونه لیکل سوي وي هغه دي ځني پاک کړي پاته لیکني یې سوځولای سي .په ردالمحتار کي یې دا مسئله هم ذکر کړې ده : رُقْيَةً فِي غِلَافٍ مُتَجَافٍ لَمْ يُكْرَهْ دُخُولُ الْخَلَاءِ بِهِ ، وَالِاحْتِرَازُ أَفْضَلُ .وَلَا يَجُوزُ لَفُّ شَيْءٍ فِي كَاغَدٍ فِيهِ فِقْهٌ ، وَفِي كُتُبِ الطِّبِّ يَجُوزُ ، وَلَوْ فِيهِ اسْمُ اللَّهِ أَوْ الرَّسُولِ فَيَجُوزُ مَحْوُهُ لِيُلَفَّ فِيهِ شَيْءٌ ، بیت الخلا ته د داسي لیکلي دم سره ننوتل چې په جلا پوښ کي پېچل سوی وي کراهیت نه لري البته ددې څخه هم ځان ژغورنه

افضل ده ، او په داسي کاغذونو کي د شیانو پیچل جواز نه لري چي په هغه کي فقهي مسایل لیکل سوي وي البته د طب په لیکنو کي د شیانو پیچل پروا نه کوي خو که د الله ﷻ او د رسول ﷺ نوم په کښي لیکلی وي نو بیا د دي سپیڅلو نومونو خرابول د دې د پاره چي په پاته کاغذه کي یو شی وپیچل سي جواز لري .

۱۶ سوال: یو مقتدی که په امام پسي اقتدا وکړي او امام سورة الفاتحه شروع کړي وي نو مقتدی به سبحانك اللهم وایي او که به پټه خوله دریږي ؟ د سوال کوونکي نوم : میرویس عطائي

ځواب :په سري یعني د پټي خولې په لمونځونو کي لکه د ماپښین او مازیګر لمونځونو مقتدی د تحریمې د تکبیر وروسته ثناء یعني سبحانك اللهم لولي که څه هم امام په خپل قرائت پیل کړی وي او په جهري لمونځونو کي لکه د سهار ، ماښام او ماخستن لمونځونه که امام په قرائت پیل وکړي او بیا وروسته مقتدی اقتداء پسي وکړي نو مقتدی د تحریمې وروسته ثناء نه وایي بلکي د امام قرائت ته غوږ کیږي .مسبوق هم همدا ډول کوي په رد المحتار کي وایي (وَالْمَسْبُوقُ مَنْ سَبَقَهُ الْإِمَامُ بِهَا أَوْ بِبَعْضِهَا وَهُوَ مُنْفَرِدٌ) حَتَّى يُثْنِيَ وَيَتَعَوَّذَ وَيَقْرَأَ ، مسبوق هغه چا ته وایي چي د لمانځه ټول رکعتونه یا یو څو رکعتونه ځنی تېر سوي وي مسبوق د پاته لمانځه په راګرځولو کي د منفرد په شان دئ ثناء ،تعوذ، او قرائت به لولي یعني څه مهال چي د امام د سلام وروسته پاته لمونځ پسي پوره کوي .البته دا په هغه صورت کي چي ثناء یې د تحریمې وروسته ویلې نه وي ځکه په الجوهرة النیرة کي وایي : وَكَذَا الْمَسْبُوقُ إذَا قَامَ إلَى الْقَضَاءِ لَا يَأْتِي بِهِ عِنْدَ أَبِي يُوسُفَ ؛ لِأَنَّهُ قَدْ أَتَى بِهِ عَقِيبَ الثَّنَاءِ وَعِنْدَهُمَا يَأْتِي بِهِ . او همدا ډول مسبوق چي د پاته لمانځه د پاره ولاړ سي د ابویوسف رحمة الله علیه په آند به اعوذ بالله نه وایي ځکه چي مسبوق اعوذ بالله د ثناء وروسته لا مخته ویلې ده او د ابوحنیفة او محمد رحمهما الله په آند مسبوق چي د پاته لمانځه د پوره کولو د پاره ولاړ سي اعوذ بالله به وایي ، ددې وینا مقصد دادئ چي تعوذ د ابویوسف رحمة الله علیه په آند د ثناء تابع ده او ثناء د تحریمې وروسته ویل کیږي نو ځکه پر مسبوق تعوذ نسته او د ابوحنیفة او محمد رحمهما الله په آند تعوذ د قرائت تابع ده .

۱۷ سوال : زه چي کله پر لمانځه ودریږم نو ماته ټول هغه واقعات کوم چي ما لیدلي وي، اوریدلي مي وي او یامي کړي وي نو هغه ماته د وسوسې په شکل را په یادیږي، که دا راته وواياست .چي دا خو به لمانځه ته کوم ضرر نه لري او ددې دفع په څه ډول کېدای سي ؟ د سوال کوونکي نوم :احمدالله

جواب : امام مسلم رحمة الله علیه د حضرت ابوهریرة رضي الله عنه څخه روایت کوي وایي النَّبِيّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایلی دي : إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ لَهُ ضُرَاطٌ حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّأْذِينَ فَإِذَا قُضِيَ التَّأْذِينُ أَقْبَلَ حَتَّى إِذَا ثُوِّبَ بِالصَّلَاةِ أَدْبَرَ حَتَّى إِذَا قُضِيَ التَّثْوِيبُ أَقْبَلَ حَتَّى يَخْطُرَ بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ يَقُولُ لَهُ اذْكُرْ كَذَا وَاذْكُرْ كَذَا لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ مِنْ قَبْلُ حَتَّى يَظَلَّ الرَّجُلُ مَا يَدْرِي كَمْ صَلَّى . څه مهال ،چي آذان ناري سي شیطان په تېښته سي شاه کړي او د بادو ږغونه ترې وزي څو آذان وا نه وري او څه وخت چي آذان ختم سي بیرته راستون سي او څه وخت چي اقامت شروع سي بیا په تېښته سي شاه کړي تر داسي ځایه ځي چي د اقامت ږغ وا نه وري او څه وخت چي اقامت ختم سي بیرته راسي لمونځ کوونکي ته په زړه کي وسوسې ور اچوي، ورته وایي پلانکی شئ در یاد کړه پلانکی شئ در یاد کړه داسي شیان وریاد وي کوم چي د لمانځه د باندي یې هیڅ یاد نه وه، تر داسي اندازې وسوسې وراچوي چي لمونځ کوونکي ته نه معلومیږي چي اوس ده څو رکعته لمونځ وکړ.نو دا د شیطان طریقه ده چي هر لمونځ کوونکي لره په لمانځه کي داسي شیان وریادوي چي د لمانځه تر مخه یې هیڅ یاد نه وي تر څو دی د لمانځه څخه مشغوله کړي او په لمانځه کي یې تېرباسي .عُثْمَانَ بْنَ أَبِي الْعَاصِ وایي زه نَبِيّ ﷺ ته ورغلم او ورته ومي ویل : يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ الشَّيْطَانَ قَدْ حَالَ بَيْنِي وَبَيْنَ صَلَاتِي وَقِرَاءَتِي يَلْبِسُهَا عَلَيَّ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاكَ شَيْطَانٌ يُقَالُ لَهُ خَنْزَبٌ فَإِذَا أَحْسَسْتَهُ فَتَعَوَّذْ بِاللَّهِ مِنْهُ وَاتْفِلْ عَلَى يَسَارِكَ ثَلَاثًا قَالَ فَفَعَلْتُ ذَلِكَ فَأَذْهَبَهُ اللَّهُ عَنِّي (مسلم)اي د الله ﷻ رسوله ﷺ ! شیطان زما او د لمانځه تر منځ رالویږي قرائت را باندي ګډ وډ کوي . رسول الله ﷺ وویل : دا شیطان دئ د خنزب په نامه یادیږي چي په وسوسو یې پوه سي نو اعوذ بالله من الشیطان الرجیم ووایه او کیڼ یعني چپ خوا ته درې ځلي توف کړه . عثمان بن ابی العاص

ﷺوایي ما همداسي وکړل نو الله جَلّجَلالُہ د شیطان وسوسې را څخه لیري کړلې همدا د شیطان د وسوسو د مخنیوي لپاره علاج دی.

۱۸ سوال :که چیري څوک یو ځای ګرو کړي او بیا دا ځای و بل چا ته په کرایه باندي ورکړي نو دا څنګه کار دی؟
د سوال کوونکي نوم :حاجي نثاراحمد

جواب : د ګروي شئ مرتهن یعنی هغه څوک چي دا شئ یې د ګروی په ډول په لاس کي دی بل چا ته یې نه په کرایه ورکولای سي او نه د هغه څخه کار اخیستلای سي بلکی دا د ده د پور د پاره یوه وثیقه ده که مدیون او پوروړي یې پور نه ور اداء کاوه د همدا ګروی څخه به خپل پور ور سره مجرا کوي نو ځکه ګروي به د امانت د شي په شان ساتي .په فتاوی هندیه کي وایي : وَلَوْ ارْتَهَنَ الرَّجُلُ دَابَّةً ، وَقَبَضَهَا ثُمَّ آجَرَهَا مِنْ الرَّاهِنِ لَا تَصِحُّ الْإِجَارَةُ ، وَيَكُونُ لِلْمُرْتَهِنِ أَنْ يَعُودَ فِي الرَّهْنِ ، وَيَأْخُذَ الدَّابَّةَ .که یو سړی حیوان ګرو کړي او قبض یې کړي او د قبض وروسته یی و راهن یعني (د حیوان و مالک)ته په کرایه ورکړي دا اجاره نه صحیح کیږي البته مرتهن یعني پور ورکونکی کولای سي ګروي راوګرځوی دا حیوان بیرته د خپل مالک څخه په ګروي کي واخلي .وَإِنْ آجَرَ الْمُرْتَهِنُ مِنْ أَجْنَبِيٍّ بِأَمْرِ الرَّاهِنِ يَخْرُجُ مِنْ الرَّهْنِ ، وَتَكُونُ الْأُجْرَةُ لِلرَّاهِنِ ، وَإِنْ أَجَازَا جَمِيعًا كَانَ الْأَجْرُ لِلرَّاهِنِ .او که ګروي اخیستونکی د ګروی ورکونکي په اجازه بل کس ته د ګروی شئ په کرایه ورکړي ، ګروي د ګروي د حکم څخه وځي او کرایه یې د ګروي ورکونکي یعني د رهن د مالک کیږي . همدا ډول که ګروي اخیستونکی او ګروي ورکونکی دواړه د ګروي شی بل ته په کرایه ورکوي نو کرایه یې د رهن د مالک او څښتن حق کیږي . وَإِنْ كَانَتْ الْإِجَارَةُ بِغَيْرِ إِذْنِ الرَّاهِنِ يَكُونُ الْأَجْرُ لِلْمُرْتَهِنِ يَتَصَدَّقُ بِهِ ، وَلِلْمُرْتَهِنِ أَنْ يُعِيدَهَا فِي الرَّهْنِ ، وَيَخْرُجُ مِنْ الرَّهْنِ كَذَا فِي فَتَاوَى قَاضِي خَان رحمۃاللہعلیہ . او که ګروي اخیستونکی د راهن د اجازې پرته پر خپل سر د ګروی شی بل ته په کرایه ورکړي نو کرایه یې د ګروي اخیستونکي ده خو البته دا کرایه به خیرات کوي د کرایې په صورت کي رهن د ګروی د حکم څخه وځي خو بیا هم مرتهن یې په ګروي کي بیرته راګرځولای سي .دلته چي مرتهن د رهن کرایه د هغه مالک یعني راهن ته نه ورکوي پخپله یې اخلي خو ځان ته یې هم نه راګرځوي بلکی و مسکینانو او اړو کسانو ته یې همداسي بیله د ثواب د نیت څخه ورکوي د هغه وجه دا ده چي د ګټي مستحق هغه څوک دی چي که تاوان راځي تاوان یې پر هغه وي امام ابوداود د عایشي رضي الله عنها څخه روایت کوي وایي رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فرمایلي دي : الْخَرَاجُ بِالضَّمَانِ د شي حاصل او ګټه د هغه چا ده چي تاوان یې هم پر هغه وي .نو مرتهن چي د ګروی شئ پر خپل سر بل ته په کرایه ورکوي او یا کار ځني اخلي دا شئ د رهن د حکم څخه وزي که دا شئ ورک سي یا له منځ څخه ولاړ سي ټول تاوان یې پر مرتهن او ګروي اخیستونکي دی دا ځکه چي دی متعدي او تر ټاکلي حد تیری کونکی دی او که ګروي د امانت په ډول ساتي کار نه ځني اخلي نو بیا که له منځ څخه ولاړ سي د ده د پور په اندازه تاوان یې پر ده دی د رهن ارزښت او قیمت که د ده تر پور زیاد ؤ هغه تاوان پر راهن یعني د ګروی پر مالک راځي د بیلګي په ډول احمد محمود ته سل زره افغانۍ پور ورکړ د محمود څخه یې د هغه د پنځو لکو افغانیو موټر د وثیقي په ډول په ګروي کي ځني واخیستی .که احمد موټر په کور کي د ساتني د پاره درولی وي لکه څه ډول چي د رهن حکم دی هغه ډول یې ساتي او بیا کورته د شپې داړماران د ټوپکو سره ورسي موټر د ټوپک په زور ځني بوزي نو دلته د موټر قیمت چي پنځه لکه افغانۍ ؤ د یو لکو افغانیو تاوان یې پر احمد راځي پور یې اداء کیږي او د څلورو لکو تاوان پر محمود چي د موټر مالک او راهن دی پر هغه راځي ځکه دلته مرتهن یعني احمد متعدي او تر حد تیری کونکی نه دی چي د رهن ټول تاوان پر راسي خو که احمد پر خپل سر موټر د چلاو د پاره را وباسي یا یې بل ته په کرایه ورکړي او بیا داړماران د ټوپک په زور موټر ځني واخلي نو احمد به محمود ته څلور لکه افغانۍ ورکوي او همدا راز هغه یو لک افغانۍ یې هم د موټر په قیمت کي ور سره مجرا کیږي ځکه احمد تر حد تیری وکړی متعدي دی د تعدی او تیري په وخت کي چي احمد په موټر څه کرایه جوړه کړي نو هغه هم د احمد کیږي ځکه چي په دا مهال کي که موټر ته کوم زیان رسیږي د هغه تاوان پر احمد راځي ځکه چي الْخَرَاجُ بِالضَّمَانِ خو دا ګټه یوه ناجایزه ګټه ده مرتهن ته جایز نه ده نو ځکه ځان ته به یې هم نه راګرځوي بلکی په خیرات کي به یې و مسکینانو ته ورکوي خو د ثواب په نیت به یې نه ورکوي ځکه : امام ترمذي د ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما څخه روایت کوي وایي نَّبِيّ ﷺفرمایلی دي لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طُهُورٍ وَلَا صَدَقَةٌ مِنْ غُلُولٍ . هیڅ یو لمونځ بې طهارته نه صحیح کیږي او نه د حرام مال صدقه قبلیږي. د همدغه ډول هر حرام مال طریقه دا ده لکه یو مردار حیوان چي څوک تر خاورو لاندي کوي همداسي به دا ډول حرامه ګټه بیله د ثواب د

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/

نیت څخه و اړو کسانو ته ورکوي .

۱۹ سوال: دا ښځي چي و بازار ته بېله حجابه څخه راوځي د اسلام له نظره څنګه کار دی؟ د سوال کوونکي نوم: قدرت الله

ځواب: ټولو مسلمانو ښځو ته په کار ده چي په کورونو کي و اوسيږي او دباندي بازارو ته بېله سخت ضرورت څخه را و نه وزي ، البته د داسي ضرورت له کبله چي په شریعت کي يې د پوره کولو د پاره و بازار ته د راوتلو اجازه ورکول کيږي باید په حجاب او پرده کي په دې ډول را ووځي چي نورو مسلمانانو ته د فتني سبب و نه ګرځي او نه د دوی عفت د ګواښ سره مخامخ سي .مسلمانه ښځه باید په ځان کي د جنتي ښځي صفات را پیدا کړي .امام مسلم رحمة الله علیه د انس رضي الله عنه څخه روایت کوي وايي نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي : إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَسُوقًا يَأْتُونَهَا كُلَّ جُمُعَةٍ فَتَهُبُّ رِيحُ الشَّمَالِ فَتَحْثُو فِي وُجُوهِهِمْ وَثِيَابِهِمْ فَيَزْدَادُونَ حُسْنًا وَجَمَالًا فَيَرْجِعُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ وَقَدْ ازْدَادُوا حُسْنًا وَجَمَالًا فَيَقُولُ لَهُمْ أَهْلُوهُمْ وَاللَّهِ لَقَدْ ازْدَدْتُمْ بَعْدَنَا حُسْنًا وَجَمَالًا فَيَقُولُونَ وَأَنْتُمْ وَاللَّهِ لَقَدْ ازْدَدْتُمْ بَعْدَنَا حُسْنًا وَجَمَالًا . باور وکړئ په جنت کي يو بازار دی د يوې هفتې په مده کي جنتيان ور ټوليږي هلته د شمال باد پر را الوزي په چهرو او جامو کي يې ښکلا او زينت ورپاشي نو په حسن او جمال کي زيات توب راسي بیا کورونو ته ستنيږي په داسي حالت کي چي حسن او ښکلا يې تر پخوا زیاته سوې وي په کورونو کي خپلي ښځي ورته وايي : والله تاسي چي زمونږ څخه تللي یاست په حسن او ښکلا کي مو زیات توب راغلی دی خو د ښځو په ښکلا کي به يې هم زیات توب راغلی وي نو دوی به خپلو ښځو ته وايي : والله له هغه وخت څخه وروسته چي موږ له تاسو څخه تللي یوو ستاسو په ښکلا او حسن کي هم زیات توب راغلی دی. له دې حدیث څخه معلومه سوه چي په جنت کي چي کوم بازار جوړيږي هلته جنتي بیبیاني نه ورځي بلکي په خپلو قصرونو او ماڼيو کي اوسيږي ، و ښځي لره الله جل جلاله پر عزت ورکړی دئ او د ښځي عزت په پاک لمني او عفت کي نغښتی دئ او د ښځو عفت به هلته خوندي وي چي په خپلو کورونو کي واوسي د نامحرمو کسانو سره په تنها ځایونو کي و نه اوسي او د اړتیا په مهال د کور څخه په شرعي حجاب او د محرم په ملتيا راووزي . الله جل جلاله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم و پاکو ښځو ته خطاب کوي ددې

وینا حکم عام و ټولو مؤمنانو ښځو ته دئ: وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى (33 الاحزاب) ژباړه: تاسي په خپلو کورونو کي اوسيږئ او د کفري جاهلیت د زماني په شان په مستۍ او پېشن کي مه راوځی .یعني د حیاء تګ کوئ خپل زينت ، ښکلا او محاسن پټوئ او نورو ته يې مه ښکاره کوئ . نو ځکه مؤمناني ښځي باید په کورونو کي و اوسيږي او بېله ضرورت څخه د کورونو څخه دباندي را و نه وځي که د شرعي او انساني ضرورتو لکبله و دباندي راوتلو ته اړتیا پیدا کوي نو باید عطر په ځان و نه وهي ، د پاک لمني ښځي په شان د حیا څخه ډک تګ وکړي ، خپل محاسن ، پېشن ، ښکلا ،او جامي خلګو ته ښکاره نه کړي او نه د ګېڼو او زیوراتو شرنګې په خلګو واوري داسي حرکت و نه کړي چي د فاجرانو امید او هیلي ځان لره پیدا کړي او یا د خلګو پام ځان ته راواړوي .

۲۰ سوال: د اسلام له نظره يو پلار باید و خپل زوی ته په څو کلنۍ کي واده ور وکړي؟ د سوال کوونکي نوم: شمس الله

ځواب: په اخلاقي لحاظ نه یوازي پلار بلکي ټول اولیاء مسؤلیت لري چي د بې واده نارينه او ښځینه سره د هغوی د نکاح په تړون کي مرسته وکړي او د خپل سیال او کفؤ سره يې د نکاح تړلو موقع ورته برابره کړي لکه څنګه چي الله جل جلاله فرمایلي دي : وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ (النور ۳۲) تاسو په تاسو کي کونډو او بې واده کسانو ته واده ورکوئ او هم مو د واده وړ مریانو او مینځیانو ته واده ورکوئ که ناواده کسان مو فقيران وي نو الله جل جلاله به يې د خپل فضل څخه غنیان وګرځوي الله جل جلاله واسع دی (د هر شي پراخي ورسره سته) او په هر څه علم لري .البته پلار په حتمي ډول د خپل زوی د واده مسؤلیت نه لري نو ځکه دا خبره هم دلته مطرح کیدلای نسي چي په څو کلني کي باید واده ور وکړي ؟ البته د لوړو په هکله حکم دا دی چي کفؤ او سیال يې پیدا سي په نکاح کي يې ځنډ را نه وستل سي . امام ترمذي د أَبو هُرَيْرَةَ رضي الله عنه څخه روایت کوي: وايي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایلي دي : إِذَا خَطَبَ إِلَيْكُمْ مَنْ تَرْضَوْنَ دِينَهُ وَخُلُقَهُ فَزَوِّجُوهُ إِلَّا تَفْعَلُوا تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ عَرِيضٌ . که تاسو ته داسي څوک مرکه وکړي چي، د هغه دیانت او اخلاق تاسو ته د خوښۍ وړ وي نو هغه لره يې په نکاح ورکوئ که

تاسو داسي نه وکړی نو بيا پر مځکه فتنه او پراخه فساد خپريږي . يعني د خپلو لوڼو او خويندو لپاره د خپلوۍ د پاره ددې تلاښ مه کوئ چي شتمن او د لوړي کورټۍ څخه به وي که د شتمنو په هيله نور مرکه کونکي جواب کوئ نو پايله به دا وي چي ډيري نجوني او هلکان به بې واده پاته کيږي چي په نتيجه کي به په ټولنه کي لوی ناورين را منځ ته کړي د خپلوۍ د پاره چي تر ټولو مهم او اړين صفت دی هغه ديانت او ښه اخلاق دي ځوک چي ديانت او ښه اخلاق و نه لري نو هغه که هر څوني شتمن او د لوړ منصب څښتن هم وي بيا به هم د ښځي ژوند او آخرت ور سره خرا بيږي .د يادوني وړ ده چي ځوانانو ته پاک رسول ﷺ حکم کړی دی چي که وکړای سي ژر تر ژره دي واده کوي : يَا مَعْشَرَ الشَّبَابِ مَنْ اسْتَطَاعَ الْبَاءَةَ فَلْيَتَزَوَّجْ فَإِنَّهُ أَغَضُّ لِلْبَصَرِ وَأَحْصَنُ لِلْفَرْجِ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَعَلَيْهِ بِالصَّوْمِ فَإِنَّهُ لَهُ وِجَاءٌ (متفق عليه) پاک رسول ﷺ وايي : اې د ځوانانو ټولۍ ! که په تاسي کي څوک د واده کولو توان ولري واده دي وکړئ ځکه واده تر بل هر شي نظر د ناروا څخه را ټيټ کوي او فرج د ناروا څخه ساتي او که څوک د واده توان نه لري هغه دي روژې نيسي ځکه روژه د هغه د پاره په منزله د خصي کيدو ده يعني شهواني قوه کمزورې کوي . نبي کريم ﷺ ټول ځوانان دې ته ترغيب او هڅولي دي چي تاسي که توان او طاقت ولری ژر تر ژره واده کوئ همدا واده دی چي د مځکي پر مخ د انساني نسل بقا په راځي او ټولنه د زنا او بد اخلاقيو د ناورين څخه په خوندي کيږي .و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين .

نویسنده: داکتر محمد عارف "عرفان"

اعجاز اثر انگشت

أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ ﴿٣﴾ بَلَىٰ قَٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ سورة القيامة الاية ٣ ،٤) .کفار منکر حيات روباره انسان بعد از مرگ بودند و اظهار ميداشتند که امکان ندارد پس از مرگ و خاک شدن گوشت و استخوان بدن دوباره زنده شوند. و ميگفتند (أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُون سورة الواقعة الاية ﴿٤٧﴾ يعنی زمانيکه ما بميريم و به خاک و استخوان تبديل شويم آيا دوباره زنده ميشويم. جواب قرآن عظيم الشان همراه با تاکيد است و ميفرمايد : الله جَلَّ جَلَالُهُ فقط قادر به پيدايش دوباره استخوان و جسم انسان است، بلکه ميتواند خطوط انگشتان او را نيز دوباره به همان شکل اول بازسازی کند. اما چرا الله جَلَّ جَلَالُهُ به بنان که همان نوک انگشت است اشاره ميکند و نه به ساير اعضای بدن انسان؟ آيا خلقت سر انگشت پيچيده تر از استخوان است؟دانش بشری در قرن نزده هم به راز اثر انگشت پی برد و متوجه گرديد که سر انگشتان انسان از خطوط بارز و پست به صورت مارپيچ در بشرهٔ پوست تشکيل شده اند. نحوه امتداد اين خطوط در افراد متفاوت است به طوريکه شکل اين خطوط حتی در اطفال دوگانگی ها با هم شباهت ندارد. اکنون از لحاظ علم طب ثابت شده است که در تمام دنيا دو نفر چنان پيدا نميشوند که اثر انگشت شان مشابه همديگر باشند. خطوط سر انگشتان زمانيکه طفل در رحم مادر چهار ماهه باشد شکل گرفته و تا پايان عمر تغير نمی کند. امکان دارد که دو اثر انگشت تا حد با هم شباهت داشته باشند ولی هيچ وقت باهم مطابقت نمی کنند. به هم دليل است که در تمام کشورهای دنيا اثر انگشت هر فرد را معرف شخصيت وی ميدانند. روی همين دليل مجريان قانون در تحقيقات جنايی برای کشف هويت مجرمين و دزدان از اثر انگشت به عنوان وسيله مؤثر و مفيد استفاده مينمايد. رمز اشاره قرآن عظيم الشان به خلق دوباره خطوط سر انگشت مرده گان اين است که به انسانها بفهماند که الله جَلَّ جَلَالُهُ قادر است حتی خصوصيت های فردی اشخاص را که آنها را از ديگران متمايز ميسازد، نيز مجدداً خلق نمايند. و همين اشاره برای افراد عاقل کفايت ميکند تا يقين داشته باشند که حيات بعد از مرگ حق است همان طوريکه مرگ حق است.

ستاسو په اند د تعليم الاسلام ولسي راډيو د خپرونو اوريدل څومره مهم دي

سوال د تعليم الاسلام ولسي راډيو د خپرونو اوريدل د هري کورنۍ لپاره څومره مهم او ګټور ګڼۍ؟

جواب: (**فريداحمد پوپل**) لکه څرنګه، چي وتاسو ته بهتره معلومه ده چي پر هر نارينه او ښځينه باندي اسلامي علم فرض او د هر مسلمان د ژوند ضرورت دی. دا اسلامي راډيو د هري کورنۍ لپاره يوه بې مثله مدرسه ده چي پکښي اسلامي، اجتماعي او ادبي خپروني نشريږي چي په هر وخت اوځاى کي د دوی د ژوند ملګرې ده او په ډېره آسانۍ سره علم او پوهه تر لاسه کولای سئ. د دي راډيو اوريدل د هري کورنۍ لپاره د دنيوي او اخروي سعادت يوه لاره ده .

سوال: ستاسو په نظر د تعليم الاسلام ولسي راډيو په ټولنه کي د اخلاقي فساد په له منځه وړلوکي څومره اغيز او اثر لرلای سي؟

جواب:(**ځوان شاعر حبيب الله قلم مل**):واقعاً د تعليم الاسلام ولسي راډيو په ټولنه کي د نورو راډيو ګانو په پرتله ډېر رول لوبولی دئ دا راډيو دالله جَلَّ جَلَالُهُ لخوا يوه لويه پېرزوينه دکندهار و لس ته بولم چي په ټوله افغانستان کي دغه سي حرکت د هيڅ ټولني لخوا منځ ته نه دئ راغلی چي هغه دي وځانانو ته د اسلام په برخه کي روزنيزه يا تعليمي زده کړه ورکوي دتعليم الاسلام ولسي راډيو په ټولنه کي خلکو ته دکارکولو تر څنګ د زده کړي يولويه منبع ده چي داوا قعا په ټولنه کي يومهم رول لوبوي اوهغه کسان چي ديني زده کړوته يې لاس رسی نه لرل دوئ يو ارزو درلوده چي د خپل ورځنيز ژوند تر څنګ زده کړه وکړي د هغوئ لپاره دا يو طلايي چانس دئ.

سوال: تاسو ته د تعليم الاسلام ولسي راډيو د خپرونو اوريدل د هري کورنۍ لپاره څومره مهمي او ګټوري ګڼی؟

جواب: **بشير احمد ښوونکۍ**؛ د تعليم الاسلام ولسي راډيو اوريدل دهري کورنۍ لپاره زه دومره ضروري ګڼم لکه يو څوک چي په ژوند کي خوراک اوڅښناک ته ضرورت لري په خاصه توګه دخوندو، سپينن ږيرو ،ځوانانو ، حتی دمسجد د امام لپاره لا د تعليم الاسلام ولسي راډيو خپروني ضروري بولم چي په اوريدلو يې امام لا ډېر څه زده کولای سي نو د کورنيو لپاره دومره ضروري ده لکه ديو چول وهلي پر دپس لپاره چي اوبه وي.

سوال: (**تاسو د ديني ښووني لپاره د تعليم الاسلام ولسي راډيو رول څه ډول ارزيابي کوئ**؟ جواب **اختر محمد طالب .کتاب پلورنکی** ؛)

: د تعليم الاسلام ولسي راډيو يوازينۍ راډيو ده چي په کندهار کي اسلامي خپروني نشروي دهر مسلمان لپاره يې دا زمينه برابره کړې ده چي هغه په خپل کورکي د۲۰۰ سوه افغانيو په بدله کي اسلامي تعليمات ترسره کړي اوخپل ځان په اسلامي تعليماتو منورکي په اوسني وخت کي چي يهودا ونصارا کوښښ کوي چي زموږ خوندي ،او ورونه فسق ،اوفساد ته وهڅوي اوذهنونه يې ورخراب کړي او دغه سي ميډياوي رامنځ ته کوي چي شپه او ورځ د ټولني د ذهنونو په خرابولو بوختي دي او کوښښ کوي چي زموږ ټولنه داسلامي تعليماتو څخه بې برخي پاته سي نو ويلای سو چي د تعليم الاسلام ولسي راډيو نه يوازي فسق ،او فساد له منځه وړي بلکي دخپلي ټولني روزنه په اسلامي تعليماتو کوي.

سوال : د کورنيو اختلافاتو او شخړو په له منځه وړلو کي د تعليم الاسلام ولسي راډيو اثر او اغيز په کومه کچه درته ښکاري؟

جواب: مولوي صديق الله ميوندوال د کندهار پوهنتون استاد) د خلګو تر منځ کش مکش هغه که په کور کي وي، که په ټولنه کي وي او که په مسجد کي وي اساسي لامل يې دا دی چي خلګ يو دبل د حقوقو څخه ناخبره دي هر څوک په اسلام کي خپل حقوق لري . زما په نظر يوازينۍ او اساسي لامل د دي دغه دی چي زموږ خلګ د خپلو حقوقو څخه ناخبره دي چي د بل مسلمان حق تلف کول څومره غټ جرم دی د حديثو په کتابو کي راځي چي شهيد ته هر څه وربخښل کيږي د مسلمان حق نه وربخښل کيږي تر څو چي يې هغه کس په خپله ورنه بخښي کله چي يو انسان په دې وپوهيږي چي د پلار،مور، د همسايه، د مسلمان، او د نورو حقوق څه دي .نوموړيه په ديني علم منوره ټولنه لرلې وي.نو د دغه ناورين د له منځه وړلو لپاره يوازينۍ لاره د تعليم الاسلام ولسي راډيو اوريدل دي. په دې راډيو کي هغه راز مسائل چي مسلمانان روزمره ورسره لاس او ګريوان دي ورته ښودل کيږي چي زده کړه يې ورته رينه ده که سړی ورته وګوري په ښه مهال ويش سره ورته بيانيږي تر څو مسلمانان ورڅخه ګټه واخلي او د خپلو حقوقو او د نورو مسلمانانو په حقوقو ځان خبر کړي .

سرچينه: http://www.taleemulislam-radio.com/